

ژوند یو سراب

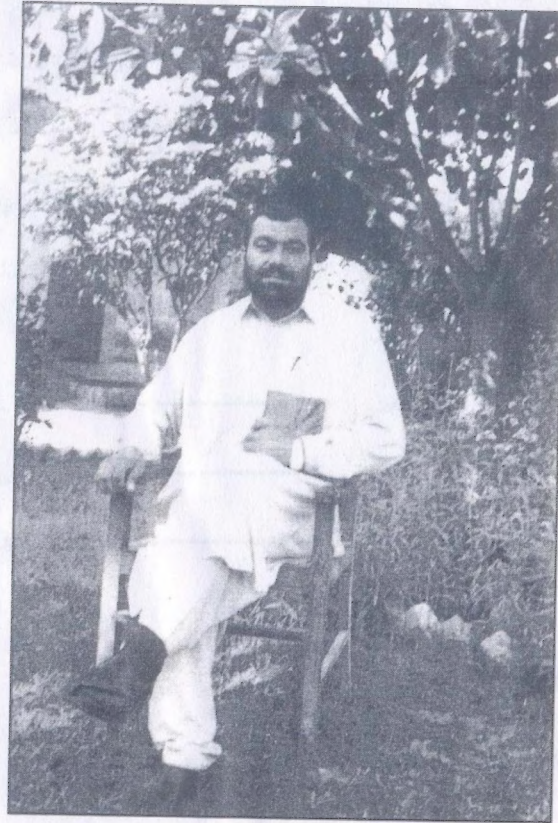
دا څه ژوندون دے ، مختصره افسانه غونډے ده
مرگے د یار په لور، د تگ څه بهانه غونډے ده

ایم طارق سحر

ٲول حقوق محفوظ دي

ڊڪٽاب نوم	-----	ٿوند يوسراب
مصنف نوم	-----	ايم طارق سحر
ڇاپ خانہ	-----	سهيل پريس مردان
د ڇاپ ڪال	-----	دسمبر ۱۹۹۹ء
ڪتابت	-----	يو ايس ايم ڪمپيوٽر
		سٽر مردان
تعداد	-----	پنڄه سوه
قيمت	-----	۳۰ روپي
ڊموندلو درڪ	-----	پښتو اڪيڊمي پښتور
		يونيورسٽي
		يونيورسٽي بڪ ايجنسي
		خير بازار پښتور
		لوند خور بازار

فوټو

ایم طارق سحر

تړون

د مینې ، خلوص ، صدق او
اخلاقیاتو په نوم
افسوس چه روړوپه
ختمیدو دی

ایم طارق سحر

﴿ سريزه ﴾

”ژوند يو سراب“ د بڼاغلي طارق سحر د شعرونو د
مجموعې نوم دی. په دې نوم کېښې د شاعر د فکر يو څرک
بڼکاري که هر څو د ادھر شاعر الميه ده خو ځنې شاعران د
رجائيت او قنوطيت په بريد د ژوند تيرولو توان لري. يا په
مقام د ميشته کيدو مجبور وي. ولې د شاعر غم دومره
څرکند او بڼکاره غم نه وي که هر څو دې د بڼکاره کولو
هڅه کوي هومره نور په بيخ کېښې پټ پاتې کېږي. نو شايد
شاعر له نورو خلقو ممتاز په دې ، دې چه د خپل درد د
اظهار په هنر پوهيږي اور اظهار سره نيم درد څوکم شي.

د شاعر دغه درد کېښې يواځې د هغه د خپل ژوند
خپل ارمان او د خپلو آرزوگانو د ناتمامي او ناکامۍ
څرېکې نه وي د بنيادم د ماحول د فکر د تجربې د تخيل او ذهن
تر دې چه د امکان الميه هم هغه ته د ژوند د ناښاتې او په دې
کېښې د انسان مجبور مقام مخې ته کېږي. دا د داخليت د
شاعر يو خصوصيت بويه. د مقصديت قائل شاعران د

ژوند يو تور ګرنگ دی ، دې ګرنگ کېښې وي تياره مدام
ژوند د غم يو شپه ده ، ته خوبونه پکېښې مه ګوره
هر ساعت د ژوند کېښې ، څومره ډير ډير فریبونه وي
ژوند پیکه پیکه دې ته رنگونه پکېښې مه ګوره

خپل اظهار په درکم د ابهام نه کار اخلي ځکه چه هغوی د ژوند او انسان په مسائلو "پراه راست" تبصره کوی هغه د خارج نه تاثر اخلي او د خپل داخل په خوږو د فن په جامه کښه رانغاړی خود داخلیت شاعر د دې په تقابل کښه د بل د ادیت ښکار وی هغه خپل داخل حال وئیل هم غواړی او دا به هم ووايو چه وئیل گران هم وی۔ ځکه چه دا د ده د ذات د ارمان د خواهش او د تخیل نه د پردې لږه کولو نوعیت لری اور شاید فن ځکه په وجود کښه راشی۔ که وائی هم مشکل اور که نه وائی هم گرانه خودا حقیقت دې چه داخلیت د موضوعاتو شاعر کښه یو فکري ژورتیا د هغه په شعر کښه خوند سیواکوی۔

ښاغلی طارق سحر ماته د داخلیت عجیبه شاعر ښکاره شو۔ شعر سره د هغه مینه ده، یو بالغ نظر انسان دې۔ کلکه عقیده هم لری ارمانونه او آرزوگانې خوبه یقیناً لری او د دغه ارمانونو د رږولو تکل به ئې کړې وی که نا، دا وئیل گران دی، په دې چه شاعر په خپل ارمان ژوندی وی خود ارمان غم او لذت یو خپل اثر او سرور لری چه د شعر وئیلو

په مشغله ورسره ژوند تیریری۔

د طارق سحر په شاعرۍ کښه د مجاز خوندونه هم شته غزل کښه داخلې معامله داسه ستائی:

په انتظار م سترگې مړې شوم ته به کله راځی
تیرې قيصی ټولې زېرې شوم ته به کله راځی
د ژوندن نمر زما پریوزی بازیگر غوندې شو
زما ښائسته سترگې پندې شوم ته به کله راځی

د طارق سحر آزاد نظم د ستائنه وړ دې، په دې جدید صنف کښه جوت مقام لری، ژوند، انسان، اې زمونږ زور کوره، زما خیالی دلربا، او محبوبا! زمانه لایم، شهکار نظمونه دی چه مقصدیت داخلیت او فلسفه لری، د خارج نه هم سترگې نه پټوی او د هغه په ځان د ترس راتلو نه زیات په حالاتو دردیدلې ښکاری که هر خو د ځوانې حوصلې خاوند ښکاری ولې د قسمت واگې د هغه په لاس خونه دی نو شاید ځکه هغه ژوند چه د کومې زاوئې نه کتلې دې او یا ورته گوری څه ئې لیدلی دی څه ئې موندلی دی۔ خو په کوم کښه د دغه لیدو او موندو عمل او اضطراب شل نورې دروازې هغه ته لږه کړې ښکاری او د بالغ نظر انسان په

حيثيت ڪه ڇه هم د قنوطيت په بريد ولاړ بڼڪاري ولې ژوند ورته وړاندې د يو سراب نه زيات څه نه بڼڪاري خو بڼه خبره داده چه دې په دغه سراب كېنې هم د خپل تلاش او جستجو مزل جاري ساتي گڼي د ځانه خو به چاپيره چورلي چه ژوند هم كول دي او د پېښتنې معاشرې تقاضه هم -
طارق سحر د داخليت يو بالغ نظر شاعر دې

ډاکټر راج ولي شاه خټک

ډائريکټر پښتو اکيډمي

پېښور يونيورسټي

صوبه سرحد پاکستان

څلورم اکتوبر، کال ۱۹۹۹ء

☆ د سحر تياره ☆

طارق سحر زما دوست او زما ملگر دې ډير اخلاصی بنيادم دې زه ئې د ډير وخته راسې پيژنم - طارق سحر د ادب سره ډيره جوخته رشته لري - شاعر دې - اديب دې په نوو زلمو شاعرانو كېنې د سحر يو خصوصيت دا دې چه د ژوند پخپله يو خپل نظر لري دا نظر د فلسفيانه تفكر سره سره ډير دردناك او سوزناك هم دې كه مونږ هر څو دې نظر ته د قنوطيت اثر ووايو خو دا قنوطيت هم نه دې بلكه دا د ژوند اصل څيره ده - "لاړ زيرې مازيگرې شو" نظم د مطالعې نه ده د دې فلسفيانه او رنگين نظر د ژوند حقيقت د يو پرقيدونكي سراب په شان بڼڪاري مازيگر هر چا ستائيلې دې خود هر شاعر په سر د پيغلو جونو د ځوانۍ او مستۍ هاتي په سر سور وي مگر ده په نظم كېنې د ژوند او مازيگر يو حقيقت د ډير درد او كړې په تناظر ډير عجيبه بڼڪاري دغه شان "د مور قبر ته"، نظم كېنې سحر صاحب د ژوند د خوب پخپله د خپل لاشعور ډير بڼكلې ننداره وړاندې كړې ده داسې بڼڪاري چه طارق سحر د "درد او

کرب“ شاعر دے خودا درد او کرب نہ د شخصی مینے پہ
حلقہ کبنے گیر دے او نہ خہ بلے محدودے نظریے او سوچ پہ
پنجرہ کبنے پابند دی۔ د طارق سحر نظر د ژوند پہ حوالہ یو
کائناتی وسعت لری د ده د اکثر و نظمونو پہ تخلیق کبنے
دغه یو درد دے بلکه د فنا او نشت یو ډیر ژور مابعد
الطبیعاتی زخمی احساس دے چه ده د “ژوند یو سراب” په
نوم موضوع کرے دے۔

د ژور تفکر سره سره د ده په شاعری کبنے د شعریت
سوز د اور سره د لوگی رشته لری۔ بنجاری، یو ډوا، محبوبا
زما نه لارے، پانړی پانړی ئے بنکاره ثبوتونه دی په خپل
موضوع گرفت او د بیان روانی او سادگی د ده د شاعری نه
دیوے نغمے تاثر اولاروی

ډاکټر پرویز مهجور خویشکے

ریسرچ سپیشلسټ

پښتو اکیڈمی پښتو یونیورسټی

خلورم اکتوبر کال ۱۹۹۹ء

خپله خبره

ګرانو لوستونکو!

“ژوند یو سراب” زما د کلام دویمه مجموعه ده چه
ستاسو د وړاندې ده۔ ددے نه وړاندې زما د کلام اولنئ
مجموعه “د دشت لارو” په نوم پښتو ادب ته پیرزو شوم
ده، زه خو ځان ته شاعر نه وائم۔ د پښتو ادب سره مینه او
خپل احساسونه ما مجبور کړی او خه خبره د کاغذ پانړو
باندې اولیکم دا یو منلے شوم حقیقت دے چه شعر طبعی
او قدرتی خیز وی چه د یو شاعر تخیل، احساس، او د
داخلیت نچور وی۔ عام خلق که شعر ته په هر نظر ګوری
ولے د ادبی خلقو خپله دنیا وی، په دے لویه دنیا، په دومره
خلقو او دومره لوئے کائنات باندې د هغوی نظرونه ښخ وی۔
شاعر خورشی ځکه چه نازک احساس لری دغه احساسونه
په ژوند دهیریدو نه وی دغه احساسونه په آخر کبنے کتابی
شکل او مومی چه د عامو خلقو جذبات او احساسات هم
راپاروی او د عقلیت اور حکمت خبره پکبنے هم بیا
مومی۔

دا دنیا، ژوند، شپه و ورځ، تیر وختونه، که په هر
انداز کښه وی یا تیرشی خودا د انسان په ذهن او یادونو
کښه څه خبره پاته کړی کله کله انسان د راتلونکې زمانې
نه هم یربزی دا ټولې خبرې د یو شاعر احساس ډیر زیات
خوږ وی او په دې وینا مجبور شی۔

نمر د ژوند م

لار ډوبیری

د ژوند لویه ورځ شوه تیره

دواړه لاسه م خالی دی

م

جولې د غمه ډکه

لار زیرې مازیگرې شو

زه روان

تیر و ته ځمه

بس دې ډیر وئیل نه غواړم د خپلو ټولو ادبي ملگرو
مننه کوم چه ماته مې لورې لورې حوصلې را کړې او زه ئې د
کتاب په شائع کولو مجبور کړم۔ خصوصاً زه د پښتو

اکیدیمې پښتور یونیورسټی ډائریکټر صاحب محترم ډاکټر
راج ولی شاه خټک او ډاکټر پرویز مهجور ریسرچ
سپیشلسټ ډیره مننه کوم چه زما په دې کتاب ئې د خپلو
درنو خیالاتو اظهار او کړو۔ او زما د پښتو ادب سره مینه او
حوصله نوره هم زیاته شوه۔

گوتې قلم ته په ژړا شوم

خط به باقی وی مونږ به تورې خاورې شونه

په مینه مینه

ایم طارق سحر

څوارلسم اکتوبر کال ۱۹۹۹

د زیارت ورځ۔

حاسد تہ!

حاسدہ! حسد مہ کرہ بیا ہلہ لولہ کتاب
کتاب گورے کتاب وی شے پہ حسد بہ کباب
چہ حسد در کبنے نہ وی پہ معنی بہ ئے شے پوہہ
زر گئے ور تہ صفا کا بیا ئے لولہ ہر یو باب

سبحان الکریم الحکیم

خومرہ بنکلے دے ستا حسن زما بنکلے محبوبا
تہ د نور یوہ رنرا ئے تہ یو ستورے د صبا
ستا د حسن ثانی نشتہ دے دنیا کبنے دلربا
د خوبانو لوئے سردار ئے، د شاہانو شہنشا
خومرہ تا باندے مٹین دی اے د ہر چا محبوبا
تا زما نہ ہم زہ وے لہ خپل حسن مالہ را
دومرہ لویہ میکدہ کبنے بے سرورہ بے خمارہ
چہ زہ نوش کرہ شراب پیالہ راکرہ ساقیا
اے آقا، اے ہو شرابا، اے خوبا، اے دلربا
تہ خیر کبنے ئے زما، تہ زما بنکلے شہا
تا عالم رنرا رنرا کرو ہر سحر اور ہر بیگا
تہ سپور مئی د خوار لسمے پہ عالم کبنے ستا رنرا

خپله خدایه

رڼه حسن ماله راکړه رڼه مینه ماله راکړه
 لږ راتیت م کا خپل ځان ته په رکوع په سجودو
 ستا په حسن نه مریزم ، ستا په مینه نه مریزم
 لږ م ځان ته رانزدې کا چه شم مور ستا په بوښو
 زما بړندې سترگې مړاوې زما بړند وجود لږ سست کا
 چه زه پریوزمه په زمکه، شم بې هوشه په سلگو
 د خلوص او ادب ډکه، ستا نه هغه مینه غواړم
 ما عادت کا خپله رڼه! په قعدو په سجودو
 سم م خپل مکان ته بوڅه ما مهمان کا د خپل حسن
 ورې زړه م نه مریزی ستا د حسن په لیدو
 گیر چاپیره کائناتو کښې، هستی د لیدې کیزی
 څومره ډیر حسن د ښکاری د کعبې په منارو

خپل حضور ته!

ډیر لږ م ئې محبوبه! څومره ډیرې فاصلې دی
 دیدن ته م زړه کیزی څومره لږې فاصلې دی
 دا هجر دې که وصل عجیبه غوندې م مینه
 درتلې نه شم محبوبه! څه مجبورې فاصلې دی
 په مینځ کښې لوئې بحرونه دی څه لوئې ریگستانونه
 یوازې درتلې نشم څه ګوړې فاصلې دی
 ډیر زړه م خدائیکو کیزی، مدینه لارو کوڅو ته
 په یثرب کښې هم ته لږې، څومره څوړې فاصلې دی
 واخله واخله محمدا! تش سلام زما قبول کړه
 زه مټین یمه په تا، مینځ کښې سترې فاصلې دی
 ستا هجر کښې رنځور یمه، دې عم نه به زه مړ شم
 سحر! ارمانی به شې رنځورې فاصلې دی

يا رسول الله

تيرے د دیدن یم اے جانان د مدینے
 پہ زره کینے م ستا مینہ ہم ارمان د مدینے
 درختم به دے دیدن له، ته رښتیا څما دلبرئے
 کوڅو کښے به دے ګرځم یو زمان د مدینے
 فرصت راګر هجرانه چه په لورد جانان لاړشم
 په زره م راوړیزې هر یو آن د مدینے
 ترڅو به داسے تیرے یم حضور ستا د مدینے
 له غمه به دے مړشم په ما ګران د مدینے
 لیدل غواری حضوره سحرستاد کوڅے خاورے
 دیر تیرے د وصال دے، مهربان د مدینے

۰۰۰- بے وفا دنیا -۰۰۰

زرګیہ صبر شه د چا ګیلے کرې
 دا خوبه حسه، لا پروا دنیا ده
 غلے غلے شه پریشانه نه شه
 دا خود غرضه، بے وفا دنیا ده
 په خپله مینه بد ګمانه به شه
 د ظالمانو، بے نوا دنیا ده
 زره ته پخپله قراری ورکوه
 دا د ړندو او نابینا دنیا ده
 د جانان مینه زما لوی جهان دے
 دا م د زره ځان له تنها دنیا ده
 سحرا پام کوه رُسوا چه نه شه
 دا خو ذلیل بے وفا دنیا ده

”ستر گئے“

کہ دا ستا ستر گئے ، خونے نہ وے ما بہ ولے کتل
کہ خندیدلے راتہ نہ وے ما بہ ولے خندل

دوسرہ خونے چہ ئے دَ تول عمر بیمارہ کرہ
کہ ستا دَ حُسن خواہہ تہ وو ما بہ ولے ژہل

”غزل“

زما لیونی زہ تہ د جانان خبرے مہ کرہ
زخمی زخمی خَیگر تہ د ارمان خبرے مہ کرہ
زہگی م اور اغستے پہ مزہ مزہ بلیری
لمبو باندے سوزیری د نیران خبرے مہ کرہ
مینہ خوشحالی وی یو وصال او انتظار وی
زما مینہ شوہ ہجر، د ہجران خبرے مہ کرہ
د ہجر درد ئے خدائیکو بہ ہمیش زما پہ زہ وی
دا درد زما ہم بس دے د درمان خبرے مہ کرہ
دا شتہ غمونہ دیر دی اے ناصحہ مانہ واوہ
پریشان زہگی تہ نورے د خفگان خبرے مہ کرہ
بے وسہ ئے ، بے بسہ ئے ، زما د زہگی مینے
سحر! تہ دنیا تہ د خپل حان خبرے مہ کرہ

﴿ دمور قبر ته! ﴾

دے دنیا کبنے هيڄوڪ نشته ڇه نازڪ زړه م ڦلار ڪري
مورے ما ته لڙ راپاسه! ڄوڪ به ڊڪ زړه م ڦلار ڪري
مورے تاله ٻيم راغلي ، ماله خپله مينه راڳره
دے دنيا کبنے رحم نشته، ڄوڪ به کلڪ زړه م ڦلار ڪري

ستا بنائسته وجود نه مورے يو د خاورو ڇلي جوڙ شو
ستا د بنگلي ارمانونو، تش يو خرڇن شان ڊهيري جوڙ شو
زما ڊيره مينه مورے ستا په خاورو نه مڙيري
زه ڇه ڳورم ستا مزار ته، تر ڊهيري د خاورے جوڙ شو

مورے ما ته لڙ راپاسه راته اووايه حالونه
ژوند د ٽول ڄان سره يوسه ڪه به راڳري ديدنونه
هيڄ وئي نشم له درده زړه م ڊڪ دے رابهيري
زه به ٽول عمر پريشان ٻيم ، زه به ڪر مه ستا غمونه

دے دنيا کبنے به دير خلق مورے وي او ته به نه ئي
ورڃي شپي به داسي وي، او ته به نه نه ئي
ستا په نشت به خپلي مورے! ماته ڄان نيمگري بنڪاري
ستا يادونه به تش وي، او ته به نه نه ئي

ته ڇه لاري زما مورے تا زه ڇاته پريبنودمه
ته ڇه مے به په خپل ڪور کبني زه به هسئي خنديدمه
ديوانه به شم له هجره ته ڇه نه نه ئي دے دنيا کبني
د معصوم غوندي به ٿارم مورے تا به يادوومه

ستا د مينے د ژوندن هره لمحہ زما ياديري
ستا د بنگلي وجود شان ، هره لحظه زما ياديري
ڇه ته به مے ڇه ڪوم ڄائي ناسته، ورته ورشم په ٿراشم
هغه ڄائي خالي اوس پروت وي، زمانه زما ياديري

ڪور به خوشي وي اے مورے ستا په غم به زه سورے ٻيم
زه به ڳورمه ستا مينه ، خو به هر ڇاته پردے ٻيم

ماخدمت د تا اونه کړو، مورے زر رانه جدا شوے
کور ته راشم چه ته نه ئے سرگردانه بے اسرے یم

له ډیرے مینے ډیره درده لیونے به شمه
زړه کیه صبر شه سوزیم سپیلنې به شمه
دا خو دستور دے ژوندن خاورو له ځی
ستا په هجران کښې خپلے مورے دُردانے به شمه

اے مورے! ما رضا کا مرور تاله راغلے
ولار د پښو ته ژاری نن سحر تاله راغلے
دے دنیا کښې هیڅوک نشته چه دا اوبنکے م کړی اوچے
راپاسه مورے پاسه! خپل ځیگر تاله راغلے

”انسان ته“ آزاد نظم

دومره مستی ولے کړے
دومره غرور ولے کړے
دا دومره ناز ولے کړے
ستا خو وجود هم نه وو
وے د عدم دنیا کښې
ځان ته لږ پام اوکړه
دا سترگے کوږے کا ته
او!

سم کتل په اوکړه
چه ستا هستی له کومے
اوستا!

تخلیق له کومے
په کومه لار راغلے
اوستا راتگ ځنگه وو
خومره بے وسه وے ته
خومره بے حسه وے ته

دا هر څه وینه خپله

سترگه د مه پتووه

نه په اول کښه څه و

اوستا آخر به څه وی

اوس دومره سر اوچتی

یو لوئې باغی ئې له ځان

اولوئې باغی له جهان

دا هر څه هیر

دی درنه

انسانه! کله کله

د ځان خبر اخله

ځان ته لږ پام کوه

بانږه د سراوې سراوې

وجود د غلې غلې

لږ به ایسار ئې دلته

کله به بیا بار و

څه به په اوږد سفر

د زمکې خپله کښه به

بیا!

په یو اوږد مزل

پټ پټ

په روږوان ئې

نه به د غږ خپوړی

نه به د شرنگ خپوړی

انسانه!

سر بنکته که

لږه ژړا اوکړه

پخپل ژوندن

پخپل وجود خپله هستی باندې

هیڅ

حقیقت نه لرم

ستا یو خیالی دنیا ده

دا دومره نازولې کړې

په دې رنډ اوږڅه به

ورک شے گورے

خومرہ قومونہ

بنائستہ خلق ستانہ

مخکبنے ورک دی

بیا دومرہ ناز ولے کرے

دومرہ غرور ولے کرے

بشکتہ کہ سر بشکتہ کرے

چرے اوچت ئے نکرے

”غزل“

اے عشقہ تہ کہ نہ وے زہ بہ نہ وے دردیدلے
اے حُسنہ تہ کہ نہ وے زہ بہ نہ وے ژریدلے
ژوندن بہ مِ خاموشہ، غلے غلے وو تیر شوم
خزانہ تہ کہ نہ وے زہ بہ نہ وے رژیدلے
کہ نہ وے پہ سینہ کینے مِ اورونہ ستاد مینے
بخری د وحدت باندے بہ نہ وے بلیدلے
حیران یمہ زہ تاتہ ستازرگی اوستا احساس تہ
بس کاش زما محبوبہ، چہ پہ برخہ مے تہ نہ وے رسیدلے
ازل نہ کائناتو تہ زخمی زخمی راغلے
بھیری را نہ وینے پہ ہیخ نشم جوریدلے
د حسن نہ د عشق نہ کہ خبر نہ وے نویسنہ وے
پہ درد کینے د ہجران بہ دومرہ نہ وے دردیدلے
دلبر کہ مِ دلدار وے، دلبری ئے راسرہ کرے
سحر پہ خیلہ مینہ بہ بس نہ وے کریدلے

ژوند ته به تیر شی!

اور باندې د مینې به زه ټول عمر سوزېږمه
 غم کېنې د جانان به زه همه عمر دردېږمه
 څه چې م په زړه دی هغه واړه حسرتونه شول
 هیڅ نه پوره کېږي ارمانونو کېنې خوږېږمه
 زه څو ځان وتل غواړم د دې نه زه وتی نشم
 لا م وړی په بنکته خدائیګونور هم زه دوېږمه
 ژوند ته به تیر شی ارمانونو حسرتونو کېنې
 غم د راله راکه زه به ټول عمر ژړېږمه
 دا څنګه چلونه دی او دا څنګه وختونه دی
 بخت راسره نه ځی د خپل ځان نه هم یرېږمه
 نه دې دا ژوندون خدایه! قبول ماته
 و ا م خله دا روح خدایه ترکومې به کړېږمه

اے خوزه صنمه!

ژوند که م اړې شی او وجود م خاورې خاورې شی
 اے خوزه صنمه! خدائیګو کله به دې پرېږدېږمه
 هغه څه چې غواړم ، زه به هلته کېنې رسیږمه
 مړ که شمه خیر دې او زه ټول دې دې شمه
 پته م زړګی ته ده دا لارې څومره سختې وې
 یا رنړا رنړا به شی یا به ځان لوګې کړمه
 څنګه زلیځې چې یوسف او موندو په مینه کېنې
 وئیل به ئې د مصریانو د پیغور نه، نه یرېږمه
 خدائیګو دا قسمت م زلیځې غونډې بیدار نه دې
 دې خو یوسف او موند ولې زه به څو کړېږمه
 مه وایه جانان ته څه سحر! بس دې مه وایه
 هسئ لیونو غونډې بې ځایه زه وئېږمه

”غزل“

نرمے نرمے م درد دے اے غمونو مانہ واورئ
 خور کپے خیل جانان یم حسرتونو مانہ واورئ
 نیمگرمے دا دنیا دہ ، دا دنیا نہ پورہ کیری،
 نیمگرمے امیدونو، حسرتونو مانہ واورئ
 چہ ویش یمہ پہ غم کسے د جانان نودایہ بنہ وی
 جوتے خورمہ غورزیرم، اے خوبونو مانہ واورئ
 ورخ ہم تولہ سترمے وی او شبہ سترمے ستومانہ
 مایریردئ چہ آرام کرم اے یادونو مانہ واورئ
 زما د جانان غم خو ما سحر د پارہ بس دے
 دنیا زما نہ واورئ ، اے دردونو مانہ واورئ

آزاد نظم ”زما خیالی دلربا“

اے د گلو نہ حسینے !
 پرہ تر اوسہ ہم خور پیری
 چہ تہ تلے ئے دلبرے !
 ستا د تورو سترگو تورو
 چہ زما پہ زرگی داغ شو
 بو یو خا خکے ترے را خاخی
 چہ را خور زما پہ روح شی
 خہ خندا او خہ ستا مینہ
 چہ زرگے د زما یورو
 خہ سو دے اوشومے د ہجر
 چہ بیا رانغلے دلبرے
 سالہ غم د رابیسار کرو
 سالہ خور د نور ہم زیات کرو
 وس زہ خہ او کرم دلبرے
 ساتہ او وایہ حسینے
 دستور د سینے نہ دے

زه حيران غوندم بنگارم
 دا خودير اورد ژوندن دے
 بے له تابه خنگه تير شي
 لږ د خدائے د پاره راشه
 لږ خبر د سحر واخله
 لايوازي دے تر اوسه
 داي بنگاري بے وفائے
 يا د زره کښې مينه نشته
 زما ژوند د يو ارمان کړو
 اے زما د زړه دلبرے
 ستا يادونه ماسره دی
 خو چه کله شم يوازي
 نو راوسپړم يادونه
 ستا يادونه م نور خور کړي
 ستا نه ديرے دلبرے
 ما دا خپل وجود او روح
 ما دا خپله توله مينه

ما دا خپل عجيبه ژوند
 ستا په مينه مې بڅښلے
 اے ناپوهې ناخبرے!
 خپل يادونه د راواخله
 زه به ناست يم چرته غلے
 ستا د ژوند په شپې محل کښې
 لږم لاس په لاس کښې را کړه
 ماليز او پاسه تيرونه
 چه روان شمه زه ځم
 د ژوندن په شمه لاره
 گڼي هسے په تير وکښې
 دا د خود او مينه دواړه
 ستا په ياد وکښې به ډوب شي
 هريو آه زما ځما فرياد دے
 هريو گفتم زما يو سوز دے
 اے ځما بښائسته صنم!
 لږ خو ما طرف ته راشه

انتظار به زه دتا کرم
 زه به ستا لارو ته کورم
 اے خونے زما صنم!
 بیا به نه کورمه چاته
 خدائیکو دے خل له م معاف کره
 دا معافی په مینه غوارم
 که ته رانه شه دلبره
 زه به مړ شمه له غمه
 بیا به ستره په لقون شه
 دے جهان کبښه به زه نه یم
 بس دے ، بس دے
 اے دلبره!
 لږ زما طرف ته راشه۔

د ملگرو نه جدا شوم

اے ژونده ډیر به وخته د نکه نه جدا شوم
 پریشان یمه ، بدبخته د ملگرو نه جدا شوم
 طوفان د ورځو شپو دے ماوړی په خپله مخه
 ناخپه ډیر یک لخته د ملگرو نه جدا شوم
 محفل به ددوی دک وی ولې مونږ به پکښه نه یو
 ژړا راځي ، نیک بخته د ملگرو نه جدا شوم
 یادونه به دا ستاسو همیشه زمونږ سره وی
 افسوس چه به هجرته د ملگرو نه جدا شوم
 اے زمکه ته گواه به ئے زما د زړه په مینه
 زما خواره قسمته د ملگرو نه جدا شوم
 جنازه د مینه لارې د وختونو کورستان ته
 په ژړا ژړا ناوخته د ملگرو نه جدا شوم
 هر لوری ته به مینه وی په سترگو کښه سحر
 بیلتون راغی په سخته د ملگرو نه جدا شوم

بنائستہ بنکلے کشمیر تہ!

کشمیر! دومرہ بدنصیبہ ولے
ستا پہ تقدیر کبنے بہ وو دا لیکلے
پہ مخ دِ خومرہ دی بنائستہ خالونہ
د وینو رنگ باندے تہ چا سُر کرے

کہ خوک خپل حق غواری گناہ خو نہ دہ
دا دومرہ ظلم مظلومانو باندے چا جور کرے
زخمی زخمی ازغی ازغی، کشمیرہ ستا وجود دے
غمہ دک تاریخ ہم دلته هندو تا جور کرے
هندوا کشمیر تہ دومرہ ولے بدغضبہ شولے
کشمیر! دومرہ بدنصیبہ ولے
ستا پہ تقدیر کبنے بہ وو دا لیکلے

کشمیر د گلو باغ وو تر تہ جور د سرو بتار شولو
کشمیر بنائستہ گلزار وو عجیبہ شان پر ناتار شولو *
کورونہ ئے کنڈرے شومے آبادے گورستان شولے
کشمیر تہ بنائستہ وے، بنائستہ خلق درنہ خار شولو
هندو، مسلم سرہ تہ ولے بدسلوکہ شولے
کشمیر! دومرہ بدنصیبہ ولے
ستا پہ تقدیر کبنے بہ وو دا لیکلے

انجام بہ دِ خراب وی هندو چار سرہ جنگ پرے
پہ پینو پہ دِ زخمی کری تور بنامار سرہ لگیں
هندو لڑ پام کوہ دِ حق او باطل جنگ دے
دا زور بہ دِ لاهو کری تہ دریاب باندے گدیہ
آخر تہ اووایہ هندوا دومرہ بدنیتہ ولے
کشمیر! دومرہ بدنصیبہ ولے
ستا تقدیر کبنے بہ وو دا لیکلے

کشمیر خیل وجود دہم پہ خیلو وینو رنگ دے
 ہر خائے ماتم ماتم دے حق ہندو سرہ پہ جنگ دے
 بازار دے کہ کوخہ دہ کہ صحرا بیکلے وادی دہ
 خرخیری غلامی پکبنے ہر خائے د زنجیر شرنک دے
 بُتان مو بنے شو، پہ اسلام تہ بدگمانہ شولے
 کشمیر! دوسرہ بدنصیبہ ولے
 ستا پہ تقدیر کبنے بہ وو دا لیکلے

”بنجاری“

دا خواری بہ زمالیک وہ
 پہ ازل کبنے چہ سباشی
 پنہ راواخلم
 لرے لارشم لہ وطن نہ
 پہ پردو کوخو کبنے گرخم
 پنہ د عطرود مشکنرو
 دا ازل نہ
 زما برخہ
 زہ تنہا تنہا روان یم
 کہ زہ روغ یم کہ ناروغہ
 پنہ پہ سرزہ وہم چغے
 زہ م سترے وجود سترے
 راو باسمہ زہ خلق دکورونو
 چہ خہ واخلی
 کہ گرمی وی کہ یخنی وی
 کہ باران وی کہ طوفان

زہ روان یمہ پہ مخہ
خلق خپلو آستانو کینے
زہ درزق پہ تلاش
خومرہ رُسوا شہم
تولہ ورخ گرخم
کوڅو کینے
چہ ماہنام شی چرتہ ستون شہم
پنډ پہ سر او وجود سترے
مسافر یم
چرتہ غلے زہ اودہ شہم
پہ صبا صبا م عمر تول تمام شو
اوس سپین کیرے بنجاری یم
کہ زہ نہ گرخم کوڅو کینے
نود لونے نہ بہ مر شہم
خدا یہ دا زما ژوندن دے
دا زما څنگه هستی ده
څله راغلم دے جہان ته

تش د عطرو بنجاری یم
تش پہ خیتہ م
ژوند څار شو
نہ د خدائے څہ خبر شوم
نہ رسول نہ
اوس لوټ کړے زمانو یم
لاړ بودا شوم
زہ ناروغه مړاوم مړاوم
گرځیدم نشم کوڅو کینے
یا بہ مړ شہم زہ کوڅو کینے
یا پردی جمات پہ گوټ کینے
یوہه نشوم پہ خپل ځان زہ
راتگ م څہ مقصد وو
زہ انسان یم کہ
عطرو د مشکیزو بنجاری یم
خدا یہ محکینے یہ څہ کیری
دے دنیا کینے بنجاری ووم

”غزل“

زہ د جانان سترگو کبنے ورک شوم د ورتلو د پارہ
 دے خومرہ ، بنکلی سمندر لاهو کیدو د پارہ
 زہ خو دیدار تہ ، د دلدار ورتلمہ
 زما ورتلہ جانان تہ نہ وو ورکیدو د پارہ
 ما اوریدلی د ہجران صحرا کبنے تلمہ لگی
 واخلمہ زما د سترگو نم لہ د اوبو د پارہ
 م د دے سترے او رسوا دنیا نہ زہ سترے دے
 زہ د جانان سترگو تہ گورم خو بیدو د پارہ
 ما وے چہ سترگو د جانان کبنے بہ دہ او موسم
 تلمہ ، تلمہ ، تلمہ پتیدو د پارہ

”غزل“

دلبرہ لہ خو راشہ ، تیر یادونہ درنہ غوارم
 د خدائے د پارہ راشہ ، دیدنہ درنہ غوارم
 سوالگر یم ستا د بے تہ ما مہ رتہ دلبرہ
 ستا در تہ زہ ولایم ، احسانونہ درنہ غوارم
 پہ حسین کبنے یو اور وی سوزول پہ دلبران کا
 تہ شمع ، زہ پتنگ یم سرہ اوروںہ درنہ غوارم
 پخپلہ تہ محتاج تے زما مینہ بہ تہ خہ کرے
 دردونہ رالہ را کرہ ارمانونہ درنہ غوارم
 ما قتل کا دلبرہ ! زہ عادت یم دغمونو
 د درد د پارہ راشہ زہ غمونہ درنہ غوارم
 چہ ہر در تہ ولاری سحر ہغہ سائل نہ دے
 جولے کبنے م خہ را کہ زہ د تہ خیرونہ غوارم

مینہ خہ دہ

تش یو خوب یوہ مستی دہ

تش یو خیال دہ

مینہ لیونتوب دہ

ناپوہی دہ

تش یو غم دہ

یو فریاد دہ

تش یو درد دہ

مینہ بنکلیے سُر دہ

دا پہ زرہ کبنے

دنتہ اوسی

یو خور والے دہ د سترگو

مینہ یو جنجال دہ

یو طوفان دہ د خیالونو

مینہ تش امید دہ

یو ارمان دہ یو حسرت دہ

مینہ خہ دہ

مینہ جدائی دہ

یو ہجران دہ

مینہ انتظار دہ

مینہ یو غضب دہ

کله قہر د زرگی دہ

مینہ اوبنکے دی د سترگو

یو ژرا د زرہ د درد دہ

مینہ وسوسے دی پریشانی دہ

آرزوگان دی

یو فریب دہ

مینہ خوگیلے دی

کله کله خوشحالی شی

بہار راولی ژوندون کبنے

دا یو لوٹے د زرہ داستان دہ

یو نیمگرمے شان قیصی دہ

کله کله دا خورہ پہ کائناتو

خیل اصلی منزل بیا مویی

خیل اصلی

مقام ته رسی

“غزل”

چه به م زرّه سره ته څه کپه نازنینې ماته څه پته وه
زما دلبرې د زرّه سترې ، امه حسینې ! ماته څه پته وه
دا به یاد وی امه زلفینې ما ته څه پته وه
لکه فرهاد به م زرّه اوچوی امه شریڼې ماته څه پته وه
زما د ژوند د ورځو شپونو د مزه ویستلې
چه ته به داسې ومه صنمې ماته څه پته وه
نه اوس خپل ځان باندې پوهیږم نه جهان نه خبر
ستا په سوداګینې سوداګی شومه هیرجنې ماته څه پته وه
زما خوبونه واپس راکه چه قنار اوده شم
خوبونه سترګونه مې تلې ، کبرجنې ماته څه پته وه
راله ژړا راځي ، وختونو ، خپل یادونو پسې
زما د زړه بڼکله مشکینې ماته څه پته وه
دومره ظالم او بې وفا شو د سحر په برخه
زه څه خبر وم امه کرکجنې ماته څه پته وه

د ژوند فلسفه

بې غاړو سمندر دې بحروېر کښې طوفانونه
زما د ژوند ملاحه! ته ما کوم ګودر ته بیائې
یریرمه یریرمه، د خړو سیلابونو
ما مه بوځه ژوندنه! ته ما کوم لنگر ته بیائې
زه تلې نشم غرقیرم، که قدم اخلم ډوبیرم
ما اوباسه له دې نه، ته م تور بحر ته بیائې
کاروان د ژوند لوټیرې، زه په غټو ورته ګورم
ستومانه په ژوندن شوم، بیا م کوم سفر له بیائې
چپو د ژوندانه زه په یو تور بحر لاهو کړم
زما لیونټی مینې بیا م کوم یو ډرته بیائې
محلونه د ژوندون زما دې تورو اوبو یوړل
ما پریرده کشتی وانه ته ما کوم قصر ته بیائې
بس شپه دې وی زما د ژوندون ټول عمر د شپه وی
تیاره او غم م خوښ دی ته ما کوم سحر ته بیائې

“غزل”

اے مینې مبارک شه شاه خوبان راغلې دې
زما خوارې جونګرې ته نن ګران راغلې دې
دا ورځ به زه په پانړو کښې د سړو په اوبو لیکم
په دومره زمانو کښې م نن، جان راغلې دې
احسان به ئې د راتلو زما په غاړه لکه هار
د سروګلو اسیل دې نن مهمان راغلې دې
ګډیرې نن وختونه، فضا ګانې په خدا دی
چاپیره خوشحالی دی نن جانان راغلې دې
سحرا! احترام د مینې یو خوا هم نه کړې
پخپله قدردان ئې قدردان راغلې دې

”غزل“

اے حسنه پہ قلا رشتہ دے اودہ زرگی نہ واوړه
 مامہ چیرہ سادہ یم دے سادہ زرگی نہ واوړه
 ما هیخ لیدلی نه دی د بنائست نه وفا گانے
 زما نصیب خوتور دے دے تیاره زرگی نه واوړه
 مامہ لرزوه حسنه ، زه ناپوهه ناخبره
 ته لوئے د مینے راز ئے ، م واره زرگی نه واوړه
 منمہ ستا بنائست د تامسکا اوستا خندا
 خاموشه ، غلے غلے ، دے خفه زرگی نه واوړه
 د سحر توله دنیا به ستا دیو پوتی بنائست شی
 په هیخ هم خبر نه یم بے هوډه زرگی نه واوړه

د معصوم والی مکتب ته!

یو ورځ
 هم داسے وه چه زه معصوم ووم
 کله چه راشم
 ستا بنائسته محل ته
 زاره یادونه راله شرنګ راګری
 ستا په تاریخ کبے زما هم حصه ده
 خدائیگو چه اوویریم
 راته رایاده شی آلرے دنیا
 خپله معصومه دنیا
 هر څه بدل بدل وو
 زمکے ستا شان بدل وو
 خلق هم بل رنگے وو
 زما معصومو پېنو چه
 زما معصوم وجود چه
 کوم ځای گذران کړے دے
 کوم ځای کبے وخت تیر کړے

کوم خائے کبنے ناسته کرمے

هغه خائیر له ورشم

ورته خاموشه شمه

له ډیر احساس او درده

له سترگو او بڼکې م خي

کوم خائے چه ناست به زه ووم

خپلو ملگرو سره

زما

وړو سترگو چه څه لیدلی

زمانې خدائیکو هغه ټول لږ کړي

تاسره ډیر زما یادونه پراته

تاسره ډیر زاړه یادونه پراته

خپل معصوم توب هم

زه نن دلته گورم

په ډیره گرانه باندې

زه هغه ښځه رابرسیره کړمه

اوس ده دنیا بدله

د خپلو پښو هغه واړه ښاپوڼه

د خپل معصوم ژوندن معصومې ورځې

زه ستا په مخ کبنې گورم

خو لیدم کيږي هیڅ نه

ټول زمانې

د ځان سره وړي دي

ما دلته ډیر ډیر سبقونه کړي

ما دلته ډیر د چا یادونه کړي

زما د زړه دا احساس

ډیر پخوانې غونډې دي

نن هغه خلق نشته

وه پرمې دا زمکه ښائسته

زمکې!

زموږ دا ورځې به هم

دا زمانې ډوبې کړي

څه شوه وره دنیا م

په دې کوڅو کښې بوداگان چه به وو

د دے کوڅو، کورونو

توله ورځ،

څوکیداری به ئے کرله

ماته نن ډیرے دروازے

خاموشه بندے بنکاری

خوزمانے هغوی هم

نه دی پریبندی

گورے!

چه کوم ځائے به ذرے ذرے وی

گیر چاپیره یو څو خر کورونه

نن ده دنیا بدله

زما معصومو پینو، معصوم وجود م

دلته کینے ډیرے ډیرے لوبے کری

ترمرکه یاد به م وی

چرته ته به هیرم نشی

د خپل معصوم ژوندون معصومے ورځے

یو ورځے هم داسے وه چه زه معصوم وم

“غزل”

زړگيه پریزده بس دے پریزده د جانان خبرے

ستا سره نه بنائی د دے فانی جهان خبرے

جانان د بل چا دے زړگيه گورے ستا خونه دے

واله عبث راکځي د سینے د ارمان خبرے

طوفان به راشي بے وفا که م د زړه دلدار شه

جاگیر د بل چا دے ته مه کره م د جان خبرے

چا د حسن دومره ناز دومره احسان ولے ورے

ما خود دار زړگيه مه کره د احسان خبرے

مینے رنج کینے که م روح لاری نو هم خیر دے

لبیبه مه راځه ته مه کره د درمان خبرے

دومره عمر دومره خلقو کینے ما څوک اونه موند

سحر! هیرے کره د یار او د زمان خبرے

”غزل“

زما د گلو څوکه! زما خواله لږ راځه
 دیوه د دیدن راوړه دے صحرا له لږ راځه
 رڼا دے د مخ غواړمه، معذور کرمه ډیر هجر
 ټول ژوند زما تیاره دے ته بیګاه له لږ راځه
 شپه د هجر م اوږده شوه خدائیګو کله به صبا شی
 ته زما د اوږدے شپے لږ صبا له لږ راځه
 خلق ځی شاهی دربا ته څوک جو تګړو پله نه ځی
 ته په روی زما د مینے ما ګدا له لږ راځه
 زما پاکه مینه واخله، قدردانه مینه واخله
 هسئ نه چه زه رسوا شم بے نواله لږ راځه
 ستا دا مینه دردوی م ، ستا فراق مے خوروی
 سحر! ژاری ستا په مینه ، دے ژړا له لږ راځه

”غزل“

زه څه خبر وم چه به ژوند نه افسانه جوړیږی
 ما ته څه پته چه به زړه نه غم خانه جوړیږی
 ما مے هوښیار یم د خوبانو همه ځس زما
 دا حقیقت دے چه په ځس د انسان نه دیوانه جوړیږی
 زما زرګیہ ستا د مینے احترام هډو چا کرے نه دے
 ځکه تنها تنها ګرزیم نن ځما نه بیګانه جوړیږی
 زما زرګی شو بله مینه او دا ښکلے جهان
 دومره زه پوه شوم چه م زړه نه فرزانه جوړیږی
 چرته دا ښکلے زرګی، او چرته دا درد ونه
 ماته څه پته چه به زړه میخانه جوړیږی
 سحر! واخله ته د ښکلی محبوب ښکلی مینه
 تا ته څه پته چه له مینے دُردانه جوړیږی

”غزل“

زما د مینے احترام چہ تا کولے نشو
 دا درد و غم زما د روح چہ تا ورلے نشو
 نو بیا د ولے د رباب غمژن تارونہ چیرل
 پیریدہ چہ ژارم، زما غم چہ تا ژرلے نہ شو
 دومره زر هیر شومه د تا د بے وفا زیرگی نہ
 ولے! تا یاد زما د خان سرہ ساتلے نہ شو
 نو واخله واخله دا د حُسن دا د مینہ واخله
 بیا به ارمان کرے زما غم چہ تا زغملے نہ شو
 تا خو ژوندن ته د سحر ولے تیرے راوستے
 زما زیرگی ته د خپل نور هلو بخپلے نہ شو

”چه ته معصوم وے چرے داسے نه وے“

ولے! ولے داسے شولے
 چه ته معصوم وے
 چرے داسے نه وے
 تا خو ساده ساده
 مزاج لرلو
 وے د دنیا نه لرے
 دیر د گناه نه لرے
 وه د یو بنکله دنیا
 بنائسته،
 د زړه لرولو
 پاک د وجود لرولو
 وه ستا معصومه دنیا
 نه دے څه بنه پیژندل
 نه وے په بدو خبر
 اوس دومره اور لرے ته

خومرہ حرص لہے تہ
نا!

دھر چا سرہ حسد پیدا کرو
ٹے خوانسان
خود نہ سچے جور شوے
ستا دی پہ خلہ کینے زہر
ستا دی پہ سترگو پردے
اوس دے پہ زرہ کینے تیارہ
پہ پاک احساس کینے
تیارہ

تہ ولے داسے شولے
خومرہ چہ وخت تیر پری
نوستا قدم خطا شو
روان پہ گدو و دو
پہ خپل وجود باندے
نظر اوکڑہ
کشتی دژوند دخی

گرداب تہ گورے
یو ورخ بہ دوبہ شی
او ہیخ بہ نہ وی
تہ چہ معصوم وے چرے داسے نہ وے
ہلتہ بہ جغے نعرے
اووھے حسرت تہ دکنے
دا بہ منجدھار وی گورے
ہلتہ بہ خپل شور وی
تہ بہ لانور دوبرے
خے بہ پہ داسے طرف
خوک بہ د آہ نہ آوری
نوبیا دا دومرہ
بغاوت ولے کرے
داسر مہتی ولے کرے
تہ چہ معصوم وے چرے داسے نہ وے
تہ ولے ؟
داسے شولے

”غزل“

مہ گورہ دنیا تہ ، تہ دنیا تہ سترگے پتے کا
 خُون بہ دے زرگے کپی بے وفا تہ سترگے پتے کا
 تہ چہ خہ تلاش کومے دلے ہغہ موندے نشے
 صبر شہ زرگیہ ، تہ خطا تہ سترگے پتے کا
 خاص چہ کلہ داسے وی لہ عامو خہ گیلے کومے
 وژارہ زرگیہ تہ ژرا تہ سترگے پتے کا
 مہ غوارہ زرگیہ تہ ہر چا نہ وفا مہ غوارہ
 ہستی بہ دے خُون کپی محبوبا تہ سترگے پتے کا
 زہ کہ دیر فریاد اوکرم فریاد باندے بہ خہ اوشی
 خپلہ وفادار ئے ، لاپروا تہ سترگے پتے کا
 تہ لہ نورو خلقو نہ جدا ولے احساس لرے
 خہ سحر! فنا نہ دے بقا تہ سترگے پتے کا

مہ راخہ مرگیہ!

مہ راخہ مرگیہ! ما لہ مہ راخہ!
 دا خو دیر وختی دے امیدونہ م نیمگری دی
 تہ خاورے کول کومے ، تہ فنا کومے انسان
 ستالہ دیرے ویرے ما پہ خان باندے ژرلی دی
 ستاپہ خوشی کور کینے ہر طرف تہ بلا گانے دی
 زہ د مور نیازبین یم سختے ما کلہ لیدلی دی
 مہ راخہ مرگیہ، مالہ مہ راخہ!
 ما پہ کتابونو کینے دا ستا قیصے کتلی دی
 تاپہ صحرا گانو کینے بنارونہ خپل آباد کرلہ
 ستا د مرو بنار کینے راحتونہ چاموندلی دی
 خومرہ خاموشی دہ خومرہ غم د ستاپہ کلی کینے
 دومرہ دیر دردونہ ما سحر کلہ لیدلی دی

خار له تا وطنه

خار له تا وطنه ستا د خاورونه به خار شم
 د سرو گلو مسکته ستا د گلو نه به خار شم
 آباد د تا په جالو کښه بيدار بلبلان دی
 طوفان که په تا راشي ستا د سختو نه به خار شم
 ستا د باغ بورا ئيم زه به هغه گوتی اوچيچم
 زخمی به شی چه گل شوکتي، لولکونه به خار شم
 چرته صحرا گالي چرته ښکلې ښائسته غرونه دی
 خان به درلوگي کرم ستا د غرونو نه به خار شم
 دا د عبادت زمکه دا د سجدو زمکه
 ستا د آزادي د ښکلې ورځو نه به خار شم
 سندھي که پنجابي یمه، افغان که بلوچي یمه
 قربان شمه له تا، ستا د جونگرو نه به خار شم
 هندوان که انگريزان دی، تل په تا باندې حملې کوي
 دوی سره به جنگ کرم ستا د خاورو نه به خار شم
 امير دې که غريب دې او که ځوان دې که بوډا دې
 پاک زما وطنه ! ستا د خلقو نه به خار شم

"غزل"

محبوبه خدائې د ياره لږ په ما باندې نظر کا
 زه مرمه ساه م خيږي خپل اشنا باندې نظر کا
 زه ستا په مينه پائيم، بې له تاته به زه مېشم
 زما بې رحمه ياره لږ په چا باندې نظر کا
 منم ته حسين ئې، زما عشق د تا نه کم دې
 په ماهم ته نظر کا، م دنيا باندې نظر کا
 دا ستا د مينې زور دې چه ما ځان او جهان هيڅ کره
 ستا ځس ليوئې کرم، ليوئتيا باندې نظر کا
 صتمه! ما په دير خوږويانو کښه ځوبا کرم
 ئې بادشاه د محبوبانو، ما گدا باندې نظر کا
 مکوه مکوه اې محبوبه تا م مينه آزار کرم
 پېښيمان به شې په ځس با وفا باندې نظر کا
 وراثيزي م دنيا سحر له راشه، کنه راشه
 د باد په شان تيره شوه، دنيا باندې نظر کا

”ژوند یو خوب“

ژوندن دمه گورمه خوب دمه اے انسان لږ راوېښ شه
 په دوب خوب کښه اوده ئه اے نادانه لږ راوېښ شه
 د خیال په کوڅو سرته جوړمه ځان له محلوڼه
 کږمه ونه دمه لاره ، نه حیرانه لږ راوېښ شه
 دا څه کپړی انسان ! زمانو درسه څه کره
 وجود به دمه ټول کورښی ، په ماگرانه لږ راوېښ شه
 هسې نه دلته کښه دل شه ، د دنیا په آرزوگانو
 خپل اصلی منزل نه لږمه سرگردانه لږ راوېښ شه
 څه ورځه ورځه منزل نه پاته نشه نیمه لار کښه
 اے سحر پریشانه ، بیا به ته شه پښیمانه لږ راوېښ شه

کاش که وخته بیرته راغله

دوسره پوهه م نصیب شوه

کاش !

چه تیر وختونه بیرته راغله

په خندا ماته راستون شی

اوږه او وایم جانان ته

چه

ستا حسن دروغ جن دمه

دا زرگه د دروغجن دمه

هم

د مینه دروغجنه

هغه لافچه چه به تا کږمه

آ ، نازونه

چه به تا کږمه

ماته وخت

او وئیل په ژبه

چه دا ټول دروغ دروغ دی

د اډ مینه واپس واخله

ستا د

خُسن نه افضله

ستا د مینه نه بهتره

دا د کل جهان نه غوره

چا خودی

ماله را کړم

چا تهذيب ماله را کړم

چا احساس ماله را کړم

پېښمان يم ستا په مینه

پېښمان يم ستا په خُسن

ما ته هر څه را معلوم شو

چه دا ټول عالم قریب دمه

که د روږ دمه

که د یار دمه

د مه په تابه مطلب بار کړي

هر څه اولیدل سحر ا

خو

دا کورم که راستون شی

ډیر وختونه رانه تیر دی

تیر خوبونه رانه هیر دی

چه وختونه

یوځل درومی

بیا په بیرته نه ستیږي

چه خوبونه یوځل تیر شی

هیر خوبونه نه یاد پړي

کاش

چه بیرته زه اوډه شوم

بیا م خوب د خوانی اولید

دوباره ژوندن م راشی

اوزه اوښایم جهان ته

اوزه اووایم جانان ته

چه دمه خُسن خپل

سنبهال کړه

تا په سترگو

ډير وختونه درنه تير شو

کاش چه تير وختونه راشي

چه زۀ اووايم

جهان ته

او زۀ اووايم جانان

ته

چه هيڅوک د چاڅوک نه وي

دا

همه عالم دروغ ويښي

دا دنيا قريب قريب ده

“غزل”

زرگۍ زما رژيری ، بهارونه راليره
ستا ياد ذرۍ ذرۍ کړم خپل يادونه راليره
وادی يمه د گلو بڼه بڼاسته بڼکلۍ رنگينه
رو رو زۀ مړامۍ کيرم يخ بادونه راليره
ما ومۍ چه زۀ به بڼۀ شم خو بيمار يمه تر اوسه
ناسور م په وجود دۍ مرهمونه راليره
منزلونه م روک شوي زۀ ئۍ هغسۍ لقون کړم
بيچ و تاب کښۍ لا روان يم ، پيغامۍ راليره
زۀ خو رحم مينه غوارم ستا بڼاست ته م نظر دۍ
ډير ظالم ئۍ اۍ دلبره! ته دردونه راليره
زۀ يو داسۍ خزان والۍ چه به ټول عمر رژيرم
ارمانۍ يم ستا د حُسن ، ارمانونه راليره
منتظر يم آرزومند يم زۀ له ډيرو مودو راسۍ
کله کله ما سحر ته کلامونه راليره

”غزل“

دیر مودے اوشوے ، خپل جانان راتہ یادیری
 پہ زہ م راوریری شاہ خوبان راتہ یادیری
 زہ گئے ئے رالہ خور کرو، بیا م تلے دے جانان
 جانان م بے وفا دے ہر زمان راتہ یادیری
 خہ بنکلے محبوبا وو خہ ئے خومرہ بنکلے حسن
 د خپلے سوے مینے ، بنہ دوران راتہ یادیری
 یقین م خدائیکو نشی کہ خیالونو کینے ئے یمہ
 زما پہ مینہ گران دے ہغہ گران راتہ یادیری
 زہ خو وائیم چہ بہ ہیر شی خو ہیری رانہ چرے
 پہ زہ کینے م دوب پروت دے ہر یو آن راتہ یادیری
 زما پہ زہ کینے مینہ ، د جانان زہ کینے گمان
 د سحر جانان نادان دے خپل نادان راتہ یادیری

”غزل“

زمانے ماتہ بز اووایہ ! منزل تہ بہ زہ کلہ رسم
 سفر م اورد زہ ستومانہ دے محل تہ بہ زہ کلہ رسم
 ہستی نہ لار کینے قافلے د ژوندانہ م لوہ شی
 ہم پہ زہ کینے تلوسے دی خپل یورجل تہ بہ زہ کلہ رسم
 زما نہ تورہ زہ پریشانہ ، رسیدل خو ہلتہ گرانہ غوندے
 پہ تورہ شپہ کینے ، تور وربل تہ بہ زہ کلہ رسم
 زمانے بوخہ م د خان سرہ د یار پہ لوری
 سترے ستومان ، دیار درشل تہ بہ زہ کلہ رسم
 راتہ معلومہ زہ سحر بہ ، نیمہ خوانیم کرے پاتے یمہ
 یمہ تنہا تنہا یوازے ، آ محفل تہ بہ زہ کلہ رسم

چه په هيڅ نه پوهيدلې

کاش چه هيڅ نه ناخبر وې او په هيڅ نه پوهيدلې
 وې ناپوهه ! ناخبره، هيڅ م نه محسوسولې
 تيز احساس د راله راځو هر يو څيز ته دننه گورم
 سرسري چه م نظر وو زه پرې هسې تيريدلې
 که خاموشه که تنهائيم، دا د پوهې احساس کار دې
 هر يو راز نه زه خبر يم، په هر څيز ټم پوهيدلې
 خلق اوس خوبونه وويني سرابونو ته وردرومي
 ما د ډيرو زمانونه د دې خوب تعبير ويستلې
 هر سړې فريب فريب دې هر سړې د مطلب يار دې
 ولې ! ولې ! اې سحر دا راز ولې تا سپردلې

اې مدني رسول ﷺ

يادېمې م دلبره ! مدینه ته به درځمه
 په زړه م راوريږمې ستا کوڅې ته به درځمه
 ستا حسن نه خبريم ټول عالم کښې حسن دارئ
 ملگري درسره دي، ستا حجرې ته به درځمه
 چه او د وينم حسن، دا آرزو م په زرگي دې
 پردې به راته لږ کړم، ستا کوتې ته به درځمه
 دربان ته به دې اووئي اې دلبره چه ما پريږدي
 خپل در به راته لږ کړم دروازې ته به درځمه
 بابونه همه ډک دي کتابونو کښې راغلي
 په بنکليو کښې حسينه تماښه له به درځمه
 سحر د تا دلبر دې دلبري باندې د ناز کړي
 هسې نه چه مخ د پټ کړم يو لحظه له به درځمه

”یو بودا“

کله چه خان ته

زه نظر او کړم

ډیر

پريشانه شمه

خان سره سوچ م واخلي

چه د بنائسته وجود

بنائست م څه شو

سترگه

م سپينه شولې

لگي بيمارې غونډې

خرمن م مراوې مراوې

هغه بنائست م ورک شو

وييبتونه رنگ تلې دې

هسټي سپيره غونډې دې

وجود کوزن وهلې

لاسونه پينې م

ټول کاره واړه دي

زړه نه مستي وتې ده

ژبه خاموشه شوله

سرکبنې م

زور نشته

قدم چه اخلم

اخستې نه شمه

جوړې بودا غونډې شوم

وخت رانه غلا کړې ده

ځما ځواني ئې وړې

ځواني به ګورې

کوم ځای کبنې وي

چه هيڅ درک ئې نشته

بيا ئې موندې نه شمه

آخري دا

مرګه به راشي

سابه هم يوسي

قیصہ بہ ختمہ م شی

یو تصور او خیال

بہ پاتے م شی

خاور و کبنے

خاورم بہ شم

خاور و کبنے

خاورم بہ شم

تور مابنام

اے تک تُور د غم مابنامہ تا خو غم خان سرہ راوړه
ستا وجود کبنے بس تیرم دی تا تور تم خان سرہ راوړه
نمر چہ پیوزی راروان شے خپل تک تُور خادر راواخلے
کرمے راخورئے په دنیا ته، تا تور یم خان سرہ راوړه
ستاتیر و کبنے خوک خوشحالہ خوک شی نورهم لازره سترمے
تا جولئی کبنے د فطرت خپل، زیرویم خان سرہ راوړه
ستا دروند سام دے هر یو خیز کرمے غلے غلے
خما سترگو ته مابنامہ تا سپین نم خان سرہ راوړه
درپسے وی توره شپه تا په تُورو تیرو پتہ کړی
سحر لرمے وی د تا نه غم د سم خان سرہ راوړه

د خپل کلي خاورو ته!

ستا په خاوره ستا په زمکه معصوم توب م لوږيدلې
 ستا ساده ساده فضا کيښه دا وجود م لوږيدلې
 کله داسې ځای ته ورشتم تيروختونه راته ياد کړي
 زه معصوم ومه ناپوهه په هر ځای به گرزيدلې
 ستا په خاوره کيښه م ښځه دی د ژوندن زاره يادونه
 يو يو ياد م درسره دمه کوم چه ما دمه پريښودلې
 ستا په دمه لارو کوڅو کيښه ما دی ډير خلق ليدلې
 اوس ته غلې غلې ښکاره، هغه خلق درنه تلې
 خلوص نه لري دا خلق، ته خبر د زړه له مينې
 زه چه پام کړمه دنيا ته وښم چه لرم اوسيدلې
 مور و پلار م د ژوند سيورې زمانو ذره ذره کړه
 باغ د گلو م تالا شو، ژونده لارې فنا شولې
 ځما ژونده! يم په ځان پيښمانه شوم
 وښم چه بيل شمه يوازې، په زار زار اوږيدلې
 اې زما خوره مسکته، مې د مور او پلار وطنه!
 ستا د خړو کوڅو څار شم ستا په قدر پوهيدلې

خدا يه دا څنگه دنيا ده

خدا يه
 څو رنگه تخليق کړه
 څوک راځي
 نومې دنيا ته
 ډير
 وختونه ورسره وي
 لا په طمع د ژوندن وي
 يو د شپو ورځو غورزنگ وي
 سمندر غونډې مستې کړي
 زوال نه لري په خيال کيښه
 وي ځوانی د چا حسيني
 دومره حسن
 چه غورزنگ کړي
 وي جلدبو کيښه
 طوفانونه
 خو ژوند څه دمه

خان ته پوه کړه

دا مرګی

طرف ته تلل دی

دا ورځ څه ده

دا شپه څه ده

دا مرګی پله مونږ بیاښی

مزل لاس ته نور زیاتیری

بل طرف ته هم نظر کا

داسه زړونه

داسه خلق

محفلونه شته

دنیا کینې

یو سکوت هلته

را خوروی

دنیا سترې سترې کیری

دا ځوانی هلته کینې نه وی

لږه هم سترې

وجود سترې

تش د غم سندرې واښی

بس د مرګ په انتظار وی

وجودونه رږیدلی

په ارمان هر څه ته ګوری

پریشان،

پېښمانه ښکاری

څوک دی یوشان

د چا

بل رنگ

نه پوهیږم خپله رڼه

چه دا ستا

څنگه دنیا ده

مینه مینه نشسته

زۀ یوازې یم خوشحاله ، چه خلاص یم له جنجاله
 پروت راته مزل دے زۀ روان یمه ، بقا له
 چه چاسره کډیږم ، نو دے کډمې ودے وائی
 ما پریرده په قلاړه بیا به ، بحث کړو صبا له
 عزت به م په ځائے وی او دا ژبه هم محفوظه
 مذهب م خرابیږی وخت م وړی خدائیگو فناله
 چه ذهن م آرام کړی او په زړه کښې م سکون وی
 پتیرمه له خلقو څوک دے نه راځی م خواله
 دروغ یا به غیبت کړی یا به ذکر د دنیا کړی
 دنیا باندې زۀ څه کړم، کړم سفر ترې نه بیګانه له
 مینه مینه نشته، نه خلوص نه احترام شته
 خلوص او مینه نشته ځکه نه ورځمه چا له
 هسې به پلټ شے، د پلټو په محفل کښې
 ضرر درکوم نشی او نه نفع انسان تاله
 چه ژبه وی خاموشه، تنهائی کښې لوئې کمال وی
 په چپه ځله یوازې ځه سحر خپل الله له

“غزل”

یمه حیرانه د ژوندن ، هغه سبا څه شولو
 چه زه ئې مست ومه په حُسن ، محبوبا څه شولو
 اول ئې حُسن په خدا زما نه مینه غوښته
 اوس رانه تلې چرته ورک دے لاپروا څه شولو
 زما ځوانی او د یار حُسن دواړه یو رنگې دی
 زۀ ئې راوین کړم رانه لاپروې وفا څه شولو
 خدائیگو تراوسه م زخمی زرګې آرام نه مومی
 ډیرې مودې اوشوې زمانه خپل خوا څه شولو
 زۀ هغه نه یم چه په پښو د دلیر سر ږدی مدام
 م د پښتون زرګی دلیر او دلربا څه شولو
 زۀ ئې کډا کړم ، جهانونه راته هیڅ ښکاری
 م د مهجور زرګی سحر هغه بینه څه شولو

تنے تنہا یم امے خُما محبوبے!

تول ارمانونہ امیدونہ م لہ زرہ وتی دی
 تنے تنہا یم امے محبوبے! اوس خو راشہ کنہ
 ستا د وصال بیکلے ارمان زرہ پہ زرگی لرمہ
 ذرمے ذرمے د کرم صنمے اوس خو راشہ کنہ
 بیکلے خندا، بیکلے وجود د زما نہ ہیرپری
 امے بنجارہ راکا مشکنمے اوس خو راشہ کنہ
 ستا نہ وصال غوارم محبوبے، دا گناہ خو نہ دہ
 بیا تلوسے بہ تہ زما کریمے اوس خو راشہ کنہ
 زرہ نغمے وایم ستا د حُسن، ستا د مینے گلے
 زما د سرو گلونو خانگے اوس خو راشہ کنہ
 کہ زرہ خبرہ ومہ پہ مینہ مابہ ولے کرلہ
 ایرمے ایرمے دے کرم حسینی اوس خو راشہ کنہ

امے زمونیز زور کورہ!

زرہ چہ
 گلہ تاتہ راشم
 تیر وختونہ راہہ یاد بشی
 خوسرہ بیکلے زمانے ومے
 ستا پہ غیرہ کبنے معصوم وم
 دا نازک
 زرہ م یو درد کری
 تیر وختونو تہ چہ کوزشم
 زما
 سور و پلار خوانان وو
 دیور سادہ بیکلے
 زوندن وو
 خوژوندن کبنے
 یومزہ وہ
 ہر طرف تہ یوسکون وو
 ستا پہ خرو

کوئگو کبے

ماہنامونہ ماتیر کری

یا بہ زہ و مہ

ناپوہہ

یا ژوندن م دیر خوشحال

مور و یلار چہ م وہ ناستہ

کوم خائے کہے

ہغہ خائے لہ زہ لیر ورشم

ورته ژارمہ بہ چغو

وختہ!

دیر ظالم ئے خدائیکو

تام بنکلی باغ تالا کرو

دادخہ

راسرہ اوکرہ

ایہ زبون زور کورہ!

دروازو تہ چہ ستاراشم

ماشوم والے راتہ یادشی

ستا بہ خرو دروازو کبے

م دژوندن خبے لاهم شتہ

ستا بہ زمکہ

مالیدلی

قدمونہ داسلافو

خدائیکو!

چہ وی بہ

چرتہ خاورے خاورے

زہ خو ماشوم وم

غم م تہ پیژندہ

ستا بہ جولے کبے

تمامی عمر خوشحال و مہ

ستا بہ غیرہ کبے پراتہ دی

دژوندن

خوارہ وختونہ

من فضاگانے خہ سپیرے غوندے دی

یہ ہر طرف تہ خاموشی خاموشی

کاش چہ وختہ بیرو تہ راغلے

زہ ماشوم وے

مور و پلارم ہم خوانان وے

م زارہ خلق لیدلے

تول ژوندن وے مینہ مینہ

خودا دیرہ گرانہ بیکاری

ژوندہ دیرلے ئے تلے

م نازک

زیرگی نہ واویرہ

ژوند یو خوب دے چہ بہ تیر شی

لکہ خنگہ چہ تیر شومے

مالہ چل نہ راخی خدائیگو

زہ لوپ کرے زمانویم

یوہ ورخ بہ م

دا ژوند ہم

یوزور کور شی

تش خالی خالی بہ پروت وی

تش خالی خوشے بہ پروت وی

اے زمونیز زور کورہ

تاکسے دنہ

خومرہ لویہ فلسفہ دہ

تاکسے دنہ

خومرہ غم دے خومرہ سوز دے

اے گورہ!

اے گورہ در روان یم گورے ماتہ به خہ نہ وئ
 پریرمه پریشان یم گورے ماتہ به خہ نہ وئ
 میزبان د نشتہ گورہ! خکہ دا رنگے سلوک کرے
 زہ ستا نوے مہمان یم گورے ماتہ به خہ نہ وئ
 زما سترگے به وی پنے وی تیرے به گیر چاپیرہ
 حیرانہ به په خان یم گورے ماتہ به خہ نہ وئ
 منکر نکیر د پوہہ کرہ ، بے باک چہ را نشی
 زہ گران په خیل جانان یم گورے ماتہ به خہ نہ وئ
 خالی لاس به درخمہ تش کفن به م اغوستے
 مسافر ستا د مکان یم گورے ماتہ به خہ نہ وئ
 غمونو سترے کرے ما سحر غیر کینے اودہ کرہ
 اے گورہ! دیر پریشان یم گورے ماتہ به خہ نہ وئ

”غزل“

کہ م خُسن کہ م مینہ دلداری کہ دلبری ده
 دا زما د وینے جوش دے دا زما خپلہ مستی ده
 چہ زہ نہ یم خندیدلے حسن نہ خاندی دلیرہ
 زہ پخپلہ دیر حسین یم دا م خپلہ دلداری ده
 دا پخپلہ زہ مسکے یم خکہ بل راتہ مسکے شی
 نہ خندا شتہ نہ مسکا شتہ دا زما د زرہ زاری ده
 دا زما سترگے خورے وی خکہ یار م داسے خور شی
 دا زما سترگو کبت چل دے دا زما خپلہ یاری ده
 زہ پخپلہ دلریا یم ، زہ پخپلہ یو دلدار یم
 یار زما سرہ کہ یار دے دا زما خپلہ ہستی ده
 سحر خپلہ وفادار دے خکہ یار نہ وفا غواری
 کہ جانان م وفادار دے دا زما خپلہ خواری ده

“غزل”

جانانه لږ خو راشه دا راتلو په طمع طمع
د سترگو نم م اوج شو، د ليدو په طمع طمع
او مې چې ته به راشې زما ژوند كېنې به ساه راشي
او ته نه راځي محبوبې، زه رو رو په طمع طمع
تر اوسه انتظار كړم، جدائي م ټوله مينه
محبوب م بې وفا، زه د خوږو په طمع طمع
محبوبه لږ خو راشه تسلي م زړه ته وركړه
خفه يم پرېشان، د خوشحالي په طمع طمع
ناوخته شو دلبر م جوړ ته نه راځي سحر له
رانده به م جisman شي د كټو په طمع طمع

“غزل”

پوهه له شومه په مينه چې گناه ده كه ثواب دې
دا زما د زړگي رنځ دې كه دا ځان له يو بيل باب دې
ما خو ډيره مينه او كړه هيڅ پوه نشومه په مينه
زه گدا، كله بادشاه شم، دا زما د زړگي خواب دې
ما ئې وارولې پانږمې، هر يو تكي بڼكلې بڼكلې
يو معني م هم زده نه كړه عجيبه غونډې كتاب دې
د گل رنگې زړگې وو، كتورې وو د شبنمو
مينې مات كندول تر جوړ كړو خوار زړگې م په عذاب دې
هر مجاز كېنې يو خپل رنگ وي هر يو ټال كېنې خپل سرور
حقيقت طرف ته لارم، جوړم مينه لوټې درياب دې
بېر لويه فلسفه ده دننه مينه كېنې سحر
عجيبه قانون د مينې عجيبه غونډې حساب دې

<<>> اے میزبان دکائناتو <<>>

اے مہمان دکائناتو!

اے میزبان دکائناتو!

یو اول وو

ہی شوک نہ وو

نہ دنیا نہ کائنات وو

نہ دا ورخ وہ نہ داشپہ وہ

نہ دا نمر وو

نہ دا تول عجب

نظام وو

ہر طرف تہ تشہ خپہ

ہر طرف تہ سکوت خور وو

بیوہ

ستا ہستی موجودہ

رو رو

ناخدائی بنکارہ کپہ

کائناتو ہر وجود کبے

عجوبہ

شان دہنکارہ کپہ

نا در نہ زمکہ پیدا کپہ

ہر وجود کبے ستا خدائی دہ

کہ گل دے

او کہ نمر دے

یا آسمان کہ سمندر دے

ہر یو ستورے

لومے نظام دے

رنرا ورخ کہ تورہ شپہ دہ

ہر خائے ستا

وجود خور وور دے

خومہ اورد انتظام ستا

پکبے خومہ احترام ستا

ہم مہمان ئے

ہم میزبان ئے

تا آدم را وستولو

تا هودہ هزار قومونہ

کائناتو کینے خوارہ کرہ

زمانے دور پسے کرے

آدم ورک شو زمانو کینے

کائنات

بہ بیا تنس تنس کرے

پہت پہت خی پکینے آدم

د اصلی منزل پہ لوری

دے بہ خی بلے دنیا تہ

ہلتہ ہم خدایہ میزبان ئے

ستا خدائی ہلتہ بیسیارہ

پہ جنت پہ دوزخونو

ہلتہ ستا خدائی یو موج کری

اے مہمانہ اے میزبانہ

ما آدم تہ لہ نظر کرہ

ما آدم تہ لہ نظر کرہ

”غزل“

راشہ دلبرے خدائے ذ پارہ ستا نہ خۂ غوارم

رما د خورہ برگی یادینے ستا لیدہ غوارم

پہ ما گمان مہ کرہ دلبرم زما پاکہ مینہ

ستا د حرم بہ احترام کا ستا کاتہ غوارم

کلہ نہ لاکلہ پہ مٹین زرہ م تیرے راشی

وائیمہ چہ درشمہ دلبرے زہ درتلہ غوارم

ستا جدائی ستا انتظار او ستا فراق زیلے

دیر یم حیرانہ ، پریشانہ خندیدہ غوارم

زما د زرہ تسلی نشی پہ بل چا محبوبا!

ستا د خونے ژبے خبرے اوریدہ غوارم

سحر کوخے تہ بہ درخمہ د آہونو فریاددونو سرہ

ستا پہ درشل باندے دلبرے ژریدہ غوارم

”غزل“

ستا نه لرے اے دلبرہ دیرہ گرانہ زندگی د
 پوہہ نشومہ پہ ہیخ زہ ، م حیرانہ زندگی د
 ہیخ قیمت د ژوندن نشته ، پہ ژوندن کہ خوک نظر د
 پہ بازار د دے دنیا کینے ، خہ ارزانہ زندگی د
 راشہ راشہ اے دلبرہ د ژوندن زما خہ حال د
 ہیخ مزہ نشته پہ ژوند کینے م پریشانہ زندگی د
 پہ ما رحم کرہ دلبرہ ستا د رحم طلبگار د
 ستہ ستہ یم بد حالہ ، م ستومانہ زندگی د
 هرہ ورخ نوے امید نوے آرزو لرم پہ زره کینے
 خو دنیا کینے تش بس غم وی م پینیمانہ زندگی د
 ستا خیالونه م پہ زره کینے ، هیریدے زما نه نشته
 لږ پریشان ، سحر له راشہ سرگردانه زندگی د

نه درنگ د مسلمان او نه شان د مسلمان!
 جور آخره زمانه شوه
 دا خنگه مسلمان ئه
 دا خه درسره اوشو
 او دا خه درسره کپړی
 لږ پام کره مسلمان
 نه درنگ د مسلمان
 نه درنگ د مسلمان
 لپاس د عیسایانو
 سم برېښه شوم
 صفامخ د فرنگیانو
 طبیعت دے د هندوانو
 او مزاج دے د جوگیانو
 صفا بنکله ینکاریرم
 نه خلوص لرم
 له مینه
 احترام دریکینے نشته

خٹاور درنہ جور شومے

د خوبوئو د خوراک

د ننه د دئے مسلمانہ!

د ننه سخائے مسلمانہ!

ظاہر بنکلی خٹان

جور کرے

پہ بنہ شان سرہ راوئے

پہ زمکہ پاندے گرزے

خیال د پور تہ لہ آسمانہ

یو سچے

درنہ جور شومے سم

چیچل کرے

ستا پہ ژبہ کبنے ازغی دی

او پہ زبہ کبنے اندیننے

او حسدوئہ

هر خوگ بد درباندم لگی

هر یو کور هر یو محفل تہ

لہ پہ زیر شہ

لہ از میبنت پہ مسلمان کا

دے بہ خہ درسره اوکری

هندو کہ مسلمان دے

یا انگریز

او یا خہ بل خہ

ظاہر انداز مویو دے

خپل شان دے

چرتہ ورک کرو

خٹان بنہ گنہے مسلمہ!

خوبنہ نہ ئے

خبردار شہ

خدائیکو نور ہم لا دوییری

چھوت چھات دے لاسوا دے

غریب نور ہم لا غریب شو

مالدار نور ہم خئی پہ برہ

دا د کوم عدل انصاف دے

د مذهب نه لرې لارې
خپل اصل مقام له راشه
گنې

ورک به په دنیا شے
دا څه درسره او شو
لږ راوېښ شه مسلمانان!
دا څنگه مسلمان ئے۔

>>> حسين عليه السلام <<<

يزيده دا د څه کره د حضور بنکله بچې دے
امے زياده ظلم مه کره د حضور بنکله نوسے دے
شمه بد د اوکره هاشمي بنکله زلمے دے
مهمان د عراقيانو دا د زور کتورے دے
حسينو کښه حسين د مدینه د کان غمے دے
سردار د جنتيانو دا خو ځوے د فاطمې دے

دا غاړه د فُرات ده د رسول بچې د تږم
صحرا د کربلا ده ، د علي بچې د وڼم
يزيده! اوبه ورکړه اهل بيت ته لږم لږم
قاسم ، علي اکبر شو د صحرا کښه سږم سږم
دا بنکله شربير د مدینه صحرا کښه لوئې دے
لږ پام کوه يزيده دا بچې د آمنې دے

اے حسین ! ولے راغلی تہ صحرا د کربلا تہ
 دا بنار د بے وفاؤ ولے خے دے واویلا تہ
 لیوان دی بلاکان دی تو خو خے دغے صحرا تہ
 عباس درتہ وئیلی وو چہ مہ خہ بے وفا تہ
 پہ وینو کبنے سور پروت ئے کربلا ازغے ازغے دے
 حسین ! نن پہ غشو دے بدن سورے سورے دے

یزیدہ ! ولے ولے د حسینؑ پہ مرگ پبنیمان شومے
 حسینؑ ربتیا حسینؑ ووخکہ تہ ورتہ حیران شومے
 تہ مجرم د کربلا ئے، اوس کہ دیر خے ستومان شومے
 اے قاتلہ د حسینؑ ! دا پہ خہ دومرہ گریان شومے
 سردار د شہیدانو، بچے د عائشے دے
 لہ ذاتہ . لہ نسبہ ، د حضورؐ د حلیمے دے

مکوہ مکوہ اے شمرہ سر د پریکرو د حسینؑ
 خپل وجود سرہ ئے کیزدہ سر تہ ورے د تازنین
 دا گناہ د دہ د خہ وہ خہ خطا شومے نیازبین
 د حسینؑ د مینے زور ووخہ گناہ نہ وہ حسینؑ
 ولے ؟ ولے ؟ دومرہ ظلم اے یزیدہ د چا خوئے دے
 کربلا خوشے صحرا کبنے حسینؑ پروت ذرے ذرے دے

زینبؑ و حرمؑ ژاری لومے ماتم دے کربلا کبنے
 مر لاش د حسینؑ پروت دے یو لوئے غم دے کربلا کبنے
 آسمان و زمکہ ژاری یو تور تم دے کربلا کبنے
 پہ شونہو د فرات د وینو نم دے کربلا کبنے
 اے زیادہ ! اے شمر ! دا بچے د فاطمے
 لومے شومے دے پہ لاس کبنے د حضورؐ بنگلے بچے

ژوند ، (آزاد نظم)

ژوند څه دے؟

انسان څه دے؟

دنیا څه ده!

د ژوندن معنی

فنا ده

ژوند نرے نرے یو غم دے

دا د شیو ورځو یو تگ دے

تش خیالونه امیدونه

دا دنیا صرف یو

شور دے

هنگامه ده قافله ده

دا روان پخپله لاره

دا بس تلل کړی په یو لوری

دلته دی څومره غمونه

خوشحالی کمه لیدئ شی

دا دنیا د هیچا نه ده

د ژوند ورځے

بستعار دی

دا دنیا دی تشے لوبے

خو انسان بائلی دا لوبه

دا د خلقو تماشا ده

په دے لوبو انسان سترے

خالی لاس

کورته وردرومی

د خوراک او خوب یو سرائے ده

انسان څه دے؟

دا یو خاورو یو لوبنۍ

په یو درز سره ختمیږی

انسان دلته مسافر دے

د یو څو ورځو میلمه دے

دنیا هیڅ نه ده لږ پوه شه

دا یو دومره

سوئے مکان به

ناخایی غوندے یو درز کری

شی هر خیز ذرے ذرے به

نه انسان نه به دنیا وی

بیا به!

بل منظر شروع شی

یا به سمه بقا را کری

یا به

تش اورونه ژوند شی

❖ ته به کله راخه ❖

به انتظار م سترگے مے شوم ته به کله راخه
تیرے قیصتی تولے زرے شوم ته به کله راخه
ستا د راتلو په طمع خارمه زه لارے کوخه
زما جذبے تولے سترگے شوم ته به کله راخه
زما ژوندون ستا د راتلو په طمعو طمعو تیر شو
ستا په فراق په ما تیرے شوم ته به کله راخه
هستی نه تش وجود له راشے پکبنے روح چه نه وی
په ما مابنام شو تورے شی شوم ته به کله راخه
زما معصوم زرگے رنخور دے به له تا نه بغیر
وختونه تیر شو خه مودے شوم ته به کله راخه
هغه یادونه چه دا تا ماله را کری گلے
نخبنے دا ستا ذرے ذرے شوم ته به کله راخه
د ژوندون نمر زما پریوزی مازیگر غوندے شو
زما بنائسته سترگے رندے شوم ته به کله راخه
راشه نن اوگوره کفن کبنے زما حال چه خه دے
نن سترگے سترگے م لوگے شوم ته به کله راخه
بیا که راخه نو د سحر سپیوه مزار ته راخه
قیصتی زما خاورے ایرے شوم ته به کله راخه

☆ ولے سر اوچت اوڀے ☆

زمکه ته شلومے نشے آسمان ته رسیدمے نشے
 ولے سر اوچت وڀے دے دنیا نه ته وتے نشے
 تیت که سر د تیت کا ، لاندے اوگوره لږ زمکه نشے
 هسے نه کاواک شے خدائیکو هیخ هم ته کومے نشے
 وگوره بدن ته دے ، هر عضو ته اوگوره
 هیخ هم گورمے نه ئے ، ته خپل ځان ته هم کتے نشے
 تاکبنے حقیقت دے لږ خو اوگوره خپل ځان ته نشے
 ئے د ځناور په شان خپل ځان نه شرمیدمے نشے
 ځان له دے کوخه د خپل خیالونو جوړمے کړمے نشے
 گرزم په خیالونو کبنے په هیخ هم پوهیدمے نشے
 شاه دے که گدا دے د آدم او ده حوا بچي
 ټول خلق دی یوشان ، ته د چا هم لوئیدمے نشے
 زمکه نه تیوس کړه چه دے څه کړه هغه تیر خدا
 سر به د شې بنکته په هیخ حال پاتے کیدمے نشے
 ولے مخ راکارمے ته په څه باندے شرور کړمے
 ئے په لوئے فریب کبنے خپل مقام حاصلومے نشے

===== زاپه څیزونه =====

نیرم ورځے شپے خونمے وی

همه

تیر عمر حسین وی

تیر زاپه یادونه بنه وی

تیر زاپه خوبونه بنه وی

ټول زاپه

یاران خواږه وی

پرم زړگے دسری

خون شې

یو افسوس

پسے زړگے کړی

د دردونو جهان جوړ کړی

هم زاپه ځایونه بنه وی

زندگي پکبنے لیدمے شې

هم زاپه

خلق خواږه وی

زړونځېنو کښې

يو سوز وى

او يو درد وى

زمانې وى دوى ليدلې

په تميز د هر څه پوهه

هر يو خيز خوچه

لېز وېشى

نورېگي ته رانزدې شي

ډير زيات خوړشى

ډير حسين شي

خو وجودئې ځې په

ښکته

روړودې

په ورکيدوشى

آخردا چه چرته ورک شي

مزدور يمه د خټو

د خټو يو مزدور يم ته ځما نه گيله مه كړه
زما ماشومه ځويه خپل بابا نه گيله مه كړه
زه پوهيرمه بچيه! ستا د زړه په ارمانونو
زه ستا يو غريب پلار يم ماکدا نه گيله مه كړه

تا له خپله ځويه! خدائيگو هيڅ زه اغسته نشم
د علم نه محرومه شوم زه علم دركوم نشم
زه چه تا ته گورم خون زړگي زما خونيزي
هر څه خو لا پرېده ښه جامې تا له راوړې نشم

مزدور يمه د خټو پرې دارو كه زه اوړه راوړم
ناروغه چه دې مور وى زه حيرانه يم چه څه راوړم
راتير په بازارونو شم خالي لاسونه راشمه
تررگې م غواړي هر څه چه خپل كور ته زه څه ښه راوړم

پہ تورصبا زہ اوخہ پہ تور مابنام زہ راشمہ
 چہ خہ تہ اودہ ئے پہ اودہ کلفام زہ راشمہ
 خارے راتہ لارے چہ رانشمہ اودہ شے تہ
 زما غریبہ خویہ کور تہ تور مابنام زہ راشمہ

پہ اودو باندے دینکل کرم، یوشیبه درتہ زہ کورمہ
 درد م زرگے اوکری ستا پہ غم کبنے دیر دردیرم
 ئمہ تاتہ ملامتہ، زہ بہ تول عمر رژیزمہ
 ستا ژوند تہ چہ کورم خدائیکو ہسے زہ خوریزمہ

تولہ ورخ شی تیرہ زہ پہ ختو کبنے لوپیرم
 خلق خاندی خوشحالیری زہ پہ ختو کبنے لوغیرم
 زما معصومہ خویہ، خاورے ختے م نصیب دی
 معلومہ راتہ نہ دہ، چہ ترکومے بہ کرپیرم

پرپریمہ بچیہ چرے تا نہ ختہ مار جور نشی
 زہ زخمی زخمی یم چرے تا نہ خار زار جور نشی
 بے غمہ تا نہ، نہ یم، ستا غمونہ ماسرہ دی
 بیمار ئے کریمہ خویہ، چرے تا نہ بیمار جور نشی

خما معصومہ خویہ م ہمخولو سرہ سیال نہ کرے
 دروغ درتہ ہمیش وائیم بچیہ ما خوشحال نہ کرے
 زہ یو غریب پلار یم زما خویہ تہ غریب ئے
 زہ غریب ختہ مار یم، اے بچیہ مایہ حال نہ کرے

۰۰۰ بیا دِ حوائی وارونہ کله راخی ۰۰۰

نن خو دے وار دے بنہ بیدار شه
 بیا دِ ژوندون وارونہ کله راخی
 وار به دے تیر شی ته هوبنیار شه
 بیا دا خواره خوبونه کله راخی
 چه قدم بدے نو مخکینے پام کره
 په خپلو کرو باندے پبنیمانه نشے
 مینه ته را کره م دلدار شه
 گورے بیا دا وختونه کله راخی
 یو خل به تیر دِ حوائی وار شی
 بنائسته وختونه به تول لار شی
 اوس ته هر چالره بیسیار شه
 بیا دِ حوائی یادونه کله راخی
 هر یوه پانړه به دِ اورژیری
 که خزانونه دِ وختونو راغلل
 نن په دے زمکه نوبهار شه
 بیا دا خواره بادونه کله راخی
 بریشان زرگیه ته بیدار شه
 بیا دِ حوائی وارونہ کله راخی

✧ خاورے ✧

ځان خاورے کره انسانه!

چه

گلونه ته زرغون کره

بهارونه درکینے راشی

پاس چه

پورته په اشمان شه

ژوندن خاورو نه توکیری

انسان

خاورو نه جوړیری

ژوندن خاور کینے لوئیری، ژوند له خاورو پیدا کیری

خاورے خاورے شه

انسانه!

چه محلوته درنه

جوړشی

ته گردونو ته لږ پام کره

آسمانونو باندے خیری

زمانو باندے خوریری

خومره بره بره دروسی

خه قیمت لری دا خاورے

هر سرے خنے خبر دے

هم

سخالری دا خاوره

هر انسان ترے

فیضان موسی

ده بقا د خاورے خومره

ترقیامته به وی

خاورے

خان چه لومے گنزی د بل نه

دے به

ورک شی کائنات کبنے

خاورے خاورے شه

انسانه!

چه بقا او ژوندن راوړے

یوخل بیا به

خاورے کیزے

☆ د پیسو دنیا ☆

چه پیسے درسره نه وی نو بیا کبینه په قلاړه

خبر شه چه تول چل ددے دنیا دے په پیسو کبنے

که ډیر ته بنه سرے ئے چه پیسے درسره نه وی

خبرے دے څوک نه آوری لږ خو پام کوه حجرو کبنے

په ځان به ته شکی شه چه په ما کبنے جوړخه چل دے

خه چل په تاکبنے نشته خو تول چل دے په روپو کبنے

چه پیسے درسره نه وی خپل به وائی، هیڅ م نه دے

شرمیری به په تا، خدائیگو خه اوشو رشتو کبنے

هر چاته به ته سپک ئے چه پیسے درسره نه وی

موندے شی عزتونه، د دولت په خزانو کبنے

ډیر مال چه ورسره وی نو ناپوهه به وی پوهه

پوهیری به په هیڅ نه، لږ ته گوره معاشره کبنے

چه زور پیسے دے نه وی نو سلام درته څوک نکړی

سلام هم په روپو کبنے دے لږ پام کوه کوڅو کبنے

سړیتوب ئے رانه اوڅور، خپل مذهب مو ترے هم څار کړو

آخره زمانه شوه، دا خه چل اوشو په زړو کبنے

د انسان منزل پیسه شوه د دنیا مقصد پیسه شوه

غریب کوم پلو ته لارشی هر یو خیال دے په پیسو کبنے

﴿ هيريدے حُما نہ شے ﴾

هيريدے حُما نہ شے حُما بنگلے محبوبا
 م دَ زرۂ دننہ اوسے خو برويانو کبنے خوبا
 لارہ ورخُ شے ستا پہ غم او ستا پہ یاد کبنے
 م پہ سترگو کبنے خوب نشته توله شپہ کرم شوگيرا
 زہ پہ لوئے رنخ کبنے اختہ یم نہ بنہ کیزم
 حُما زرۂ کبنے دننہ غم دے دَ شها
 ماوے خلاص بہ شہم پہ مينہ لہ دے غمہ
 لادوبیزم زہ پہ غم دَ خپل اشنا
 ولے نہ راخے دلبرہ تہ م ژوند لہ مسیحا
 راشہ راشہ زہ بہ مرشہم ستالہ غمہ دلربا
 ما دہ خپل زړگی دلبر کپے تا آزار کرم
 تا آزار کرمہ ظالمہ! پہ ہجران او پہ جفا
 تام ہوش و عقل و یرے تام روح ہم آزار کپے
 هيريدے دَ سحر نشے اے نادانہ ہوش رُبا

﴿ لا زيرے مازيگرے شو >>>> ﴾

ژوند م لار
 مازيگرے شو
 کير چاپير رانہ غمونہ
 ډير خفہ خفہ
 منظر دے
 لاپہ هيخ نہ یمہ پوهہ
 بس دَ شپو ورخو يو
 شرنگ دے
 يوروانہ سلسلہ وہ
 بنہ بنائستہ بنگلے
 گلزار وو
 اسيدونہ پہ بهار وو
 تش
 خوبونہ راسرہ وو
 زہ ماليار
 د دے چمن وم

اوس نه باغ شته

ته ئه

گل شته

د گلونو باغ م تش شو

خدا ئيگوهر

خه م تالا شو

لار زيرم مازيگره شو

نه د خوند شته

نه د رنگ شته

د ژوند نمر

په غره دمه

خي روان

په بنکته لاره

نمر د ژوند م لار

د وبيري

د ژوند لويه ورځ شوه تيره

د واره لاسه م

خالي دي

م جولئ

د غمه ډکه

لار زيرم مازيگره شو

زه روان تيرو ته

خمه

ژونده!

يو ورځ به ما بنام شي

گير چاپيره به تيرم وي

رما سترگه به وي پته

دمه تيرو کښه به يوازه

م تک تور

محل ته بوځي

نه چراغ نه به رڼا وي

د ژوند

توره شپه به راشي

زه به پته

شمہ تیروکبنے

بیا موندل بہ

زما گران وی

دا بہ دومرہ اورده شپہ وی

چہ

صبا بہ ئے دیر لرے

پہ کروہونو چرتہ بنکاری

یا بہ اورسم صبا تہ

یا تیروکبنے بہ زہ

لرے چرتہ لارم شمشہ

تمامی

عمر بہ نہ یم

بیا موندل بہ زما گران وی

***** غزل *****

درد پیرمہ دلبرہ ا خہ دوا راولپڑہ
سر کبیرم سناہ م خیتی خہ ہوا راولپڑہ
مخ مہ اروہ دلبرہ تہ خما لہ فریادونو
خما خوشحالی تہ ئے ، خہ خندا راولپڑہ
ستا عشق پہ ما تورتم کہ زندگی شوہ رانہ ورکہ
جراغ د مینے یل کہ ، خہ رنرا راولپڑہ
چہ مینہ ژوند کبنے نہ وی دا انسان نہ وی حیوان وی
پہ مینہ کبنے بقا وی تہ بقا راولپڑہ
سحر د غم عادت دے کہ خہ نہ وی فکر مہ کرہ
قاصد لہ غم تہ ورکہ بیا ژرا راولپڑہ

❖❖ امیران ❖❖

وینے بہ دے وخبنی شرمخانو سرہ مہ کنبہ
 تک بہ درلہ درکری بنامارانو سرہ مہ کنبہ
 سر کنبے ئے ہوا وی او پہ زرونو کنبے ئے خیری و
 شر ترے اوچتیری مالدارانو سرہ مہ کنبہ
 تہ ئے خے دربار تہ عزتو تہ لہ دوی غوار
 تول عزت دے خدائے دے رئیسانو سرہ مہ کنبہ
 مات کندول پہ لاس خوارہ جونگرہ کنبے تہ بنہ بنکان
 دروند خان بہ دے سپک شی امیرانو سرہ مہ کنبہ
 عاجزی خہ عیب خونہ دے کہ غریب شولے نوخہ او
 راشہ چہ دے پوہ کرم، حاکمانو سرہ مہ کنبہ
 خومرہ فلسفہ، خومرہ حکمت دے امیرانو کنبہ
 خنگ کوہ سحر! فرعونانو سرہ مہ کنبہ

مرغی.....

وروکے دے وجود دے او پہ ونو کنبے دے کور وی
 جاسے دے دے بنو دی پہ بنائست کنبے دے یو نور وی
 نہ کور نہ نغمے لرے نہ زمکہ جاگیرونہ
 پہ خیتہ تہ سرہ ئے پہ وزروکنبے دے زور وی
 ہمہ عمر دے تیر شی پہ خنگلو صحرا کانو کنبے
 دے کو کورکے دے وی بچی دے درے خلوروی
 یو شپہ دے نارہ نہ وی ، پہ سرہ کیلہ خوبونہ
 گودام دے غلے نہ لرے ستا رزق لور پہ لور وی
 صبا کنبے وختی پاسے تہ خیل رب لہ ثنا کرے
 تسبیح و ثنا وائے ستا پہ ونو کنبے یو شور وی
 انسانہ یر نادان ئے تا د خیتے نہ ژوند خار کرو
 دے رزق پہ تلاش کنبے خیل رازق ہم درنہ ہیر وی

”زہ مسافر دہل وطن یم“

زہ مسافر دہل وطن یم

زما دژولڈ

کلیم بہ بارشی

زہ بہ حمہ

خوسرہ ددیرو

مسافر و کلیم تلی

دخیل سفر نہ

ناخبرہ

دوی پہ یو اورد سفر تلی

دوی منزل

تول پہ تیرو کینے

گورے منزل

تہ بہ

دوی کلہ رسی

داسے سفر

کہ زما خوین اوکنہ

داورخے شیے

زما

سامان بازوی

دے مسافر و پسے

زہ ہم روان

خولا سامان

م دبار نہ دے پورہ

زہ مسافر یمہ

دلرے وطن

آخر بہ حمہ

پہ

یو اورد سفر

چرے راستون بہ نہ شم

زہ مسافر یمہ دلرے دطن۔

د هوشربا کلي ته!.....

زړه م خفه دې زه نن ځم د اشنا کلي ته
 ډير م ياديري ويښم چه لارشم د خوبا کلي ته
 څوک خوزرگيه ستا د پاکې مينې قدر نه کړي
 نو بيا ته ولې ځې د داسې دلربا کلي ته
 مينې په حُسن باندې څومره فوقيت لرلې
 مينه به سپکه کړې ته مه ځه د ليلا کلي ته
 هسې نه لار دې احترام شي د جانان مينه کښې
 هسې له ورايه ورته ګوره! محبوبا کلي ته
 دا خپله مينه خپل زړگې به د پښتو نه څار کړم
 خدائيگو چه لار به چرې نشم لاپروا کلي ته
 جانان په خپل حسن که ناز کړي ، زه په خپله مينه
 سحر! لار نه شه د داسې هوشربا کلي ته

حقيقت

دا څه ژوندون دې ، مختصره افسانه غونډې ده
 مرگې د يار په لور د تگ څه بهانه غونډې ده
 خپل منزلونه ، مقصدونه دلته چاموندلې
 ژوند حقيقت کښې بس يو خوب او اندېښنه غونډې ده

افسوس

اے زرگیہ خہ کریزہ خہ سوزیزہ صبریدمے ولے نہ
 خہ ژریزہ اوس دردیزہ تہ لہ مینے خبریدمے ولے نہ
 خہ ارمان کا تش افسوس کا اوس پخپلہ وفا
 دے بے وفا او لاپروا جانان پہ زرہ تہ پوھیدمے ولے نہ
 اے زرگیہ تہ چراغ ئے تہ وفائے او تہ مینہ مینہ
 د یار محفل کینے د زرہ شمعے مرہ کیدمے ولے نہ
 لہ چہ یار سرہ دلبر سرہ دیدار د کرلو
 پہ مینہ مینہ د کتل تہ شرمیدمے ولے نہ
 دا د خہ حال شو ستا دا حال خہ د وئیلو نہ دمے
 درسره خہ اوشو زرگیہ پہ خپل حال تہ ژریدمے ولے نہ
 اے زرگیہ خہ کریزہ آزار شومے دمے نن روح دمے
 مینے د یار کینے چہ زخمی شومے خوریدمے ولے نہ
 دا د جانان گناہ خو نہ وہ داستا خپل قصور وو
 تا چہ سحر زرہ ورکو نو ورنہ تلے ولے نہ

کله کله چہ رایاد شے

دلربا چہ رایہ یاد شے
 م پہ تن دئنہ اورشی
 ھریو
 رگ کینے م اور بل وی
 ستاپہ یادو کینے سوزیزم
 ھر احساس م لمبہ کیری
 م ذرمے ذرمے زرگے شی
 غم ژیلے شان بنکارم
 زہ
 جدا جدا لہ خلقو
 دا جادو دمے ستا د حسن
 سودائی کریم
 ستا یادونو
 م زرگے لہ غمہ تت شی
 لہ خپل حالہ خبر نہ یم
 دلربا زما د مینے

ستا په

يادو وخت تيريزي

خو آخر

به دا تر کومه

زه به مېر شمه

له غمه

ستا په يادو کښې دليرم

ستا په يادو کښې دليرم

﴿ بده قسمته خُما ﴾

زما حساس زړگي نه

خدا ټيگړو

چه هير به نشي

دا د خوانې د ليونتوب وختونه

م په زړگي تر اوسه

سوی داغونه پراته

ټول داستانونه د غم

ټول ارمانونه د زړه

خُما هيريزي چرته

بده قسمته خُما!

بس دمي

ما معاف کړه گورم

مخکښې سفر د ژوندن

به خُما پښې ماتې کړي

هر ځانې

ازغی ازغی دی

رہ پہ خپل خان ژریرم

پہ دومرہ ویر جہان کینے

خما دا خوارہ

برخہ

قسمتہ خہ دے اوکرہ

دیرے گیلے م لہ تا

پہ ماخو

دور د خوانی تیر شو

دورونہ بیا د دنیا کله

راخی.....

وختونہ بیا

د جہان کله راخی۔

☆ غزل ☆

خما خیر نہ وینے خاخی، اے د جانان غمونو بس دے کنہ

زخمی زخمی د زرہ پہ سریم خما د یار دردونو بس دے کنہ

عمر م لار مازیگر شو، ہیخ خبر نشومہ لہ خانہ

ہجرہ فرصت راکرہ لڑ ماتہ، خما د یار یادونو بس دے کنہ

نہ سم جانان اونہ دلدار شتہ ہر شوک د خپل مطلب دلدار دے

سترے شوم دیرلہ خپلہ خانہ اے د جانان فکرونو بس دے کنہ

ماوے خوبانو کینے خوبا دے بنکے جانان ماوے خما دے

د مینے خویہ دروغ جن ئے اے د صبا خوبونو بس دے کنہ

ژوند م د مینے نہ قربان کہ، نہ م دلدار اونہ جانان شتہ

ذرمے ذرمے رہ خپل ارمان کرم اے د سحر آہونو بس دے کنہ

“تور محل”

ژوند بنائسته بنکله یو غردم

زه ولاړ په دغه

غریم

ټول ژوندن راته بنکاریری

د ژوند نیم مزل م کړم

ډیر په کرانه راغلم دلته

یو شیبه

به زه ایساریم

د ژوندن دواړه اړخونه

اوس د برم نه زه خاتم

خو ژوندن

کړنک کړنک دم

ژوند دم کنده ته رغاوله

بلاگان پکښه اوسیری

هر قدم کښه

غرقیدل دی

ژوند ختل دی

کوزیدل دی

د ژوند نیم مزل م پاته

په رورو

به زه کوزیرم

کړنکونو نه ډیر لرم

زموږ تل کښه چرته غلې

زما تور غوندې

محل دم

زه به هلته کښه اوسیرم

که م خوښه

که نا خوښه

زه به ځمه

تور محل ته

هلته لا ژوندن بیگار دم

څه معنی لری ژوندن م

څه مطلب لری وجود م

ژوند آخر فنا کیدل دی

ژوند یو تور کړنک ته تلل دی

”غزل“

هره لمحہ د زندگي به صرف ياد پاتے شي
 د ژوندن اوږد تسلسل به تش يو باد پاتے شي
 ژوند خو تش غم دے پېښماني ده يو فريب د ورځو
 دا ارمانی دنيا به وړانه نامراد پاتے شي
 ژوند غمونه دی دردونه ، کله کله فريادونه
 څوک چه ژوندی وی، آ به څنگه دلته بناد پاتے شي
 یوسپیره طوفان به راشی تور خاورو کښی به دوب شي
 دا دنيا دا ارمانونه ، دا هر څه به ئی برباد پاتے شي
 سحر دے ژوند کښی ، دے دنيا کښی ، حقيقت ليدلی
 چه حقيقت باندی نظر کړی څنگ به بناد پاتے شي

== غزل ==

زه په چاباندی زړه خور کړم هيڅوک نشته دلریا
 هر څوک خپل غم کښی دوب شوی څوک م نشته مسیحا

هيڅ گيلی له هيچا مه کړه دا د برخه د ازل ده
 زاړه زاړه اے زرگيه ! ستا قسمت کښی ده ژړا
 مينه نشته ، رحم نشته ، د هر چا خوندونه تللی
 څه به خونده زندگي ده څه پیکه پیکه دنيا

ولې ولې خطا کړی ، لږ په ځان باندی نظر کړه
 که بادشاه دے که گدا دے واربه تیر شي د هر چا

خدائے درکړی تاله مينه ستا زرگي کښی ده وفا
 مينه مينه کړه سحر له هر چا سره خندا

00- غزل -00

خومره زمانے خومره قبضی دی پہ دمے زمکہ کبنے
 هر خه خاورمے کئی د غم سیلی دی پہ دمے زمکہ کبنے
 خومره قافلو دلتہ کبنے دیرمے دمے کپی دی
 تلی پہ بل لوری، پریشانی دی پہ دمے زمکہ کبنے
 نوم نشان ئے نشته تش یو خوب وو چه تیر شومے دمے
 هیخ پته ئے نشته، گمنامی دی پہ دمے زمکہ کبنے
 زره کبنے م تیرمے شی خوشحالی زما ویجارمے شی
 خان باندے پینیمانه، پینیمانی دی پہ دمے زمکہ کبنے
 وار م راروان دمے زره به دمے میچن کبنے دل شمه
 غلے به سحر شی، خاموشی دی پہ دمے زمکہ کبنے

☆ هیخوک نشته د خبرو ☆

مخ دمه را کایه
 سریتوب درنه وتلے
 لیز چل زده کره د خبرو
 ته کینه او حسد مه کره
 ستا په
 سترگو کبنے تراخه دی
 دمے دنیا کبنے که ستازور وی
 خو په چاباندے
 بر نه ئے
 انسانیت
 هم دلتہ مونږ نه
 دیر خواره خواره خه غواری
 هیخوک پاته نشو دلتہ
 د خور و خور و خبرو
 دهر چانه بوئیس
 روان دمے

آخر کوم طرف تہ لار شو
 دا دنیا دے لوے منزل دے
 پہ دنیا منجیلا پروت ئے
 مخ
 دے گونج کیرہ دے سپینہ
 خو
 دھیک نہ
 خبر نشوے
 آخر کوم طرف تالار شو

❖❖ توبہ توبہ ❖❖

زہ بہ دا دومرہ سینہ چا سرہ کرم
 جانانہ تہ چہ لاپروا شوے لہ ما
 دا بے قرار زرگے بہ خنک قرار کرم
 جانانہ! ولے؟ بے وفا شوے لہ ما
 دے سینے بوئیں چہ در کبے نہ ووائے زما محبوبا
 تا پہ خور و سترگو کتل ولے اشنا شوے لہ ما
 توبہ توبہ لہ ہر اشنا لہ اشنائی م توبہ
 غم دے ہو بنیاد کرمہ صنمہ! چہ خوبا شوے لہ ما
 خہ بہ دنیاوی خہ بہ ئے سینہ خہ بہ ئے یار و دلدار
 تہ م دلدار ئے خیلہ خدایہ، دلربا شوے لہ ما
 دے زہ آرام سحر موندلے ستا پہ سینہ کبے دے
 زما دے زہ قرار پہ تا دے چہ آقا شوے لہ ما

*** - غزل - ***

تنگ یمہ دنیا کبنے دے دنیا کبنے م زبہ نہ لگی
 ژارمہ خیل خان، پہ دے خدا کبنے م زبہ نہ لگی
 وائیم چہ صحرا کبنے چرتہ لرے م ژوندن کوو
 شور دے گیر چاپیرہ، دے غوغا کبنے م زبہ نہ لگی
 زہ د یار پہ مینہ، او حُسن باندے سوے یم
 زہ جوئے رنخوَر یم واویلا کبنے م زبہ نہ لگی
 خلق دے فانی جہان کبنے خاندی خوشحالی کوی
 خوبن یم پہ خیل غم، هرے هوا سرہ م نہ لگی
 زہ سحر فنا بہ شم، ورک بہ شم، او هیر بہ شم
 ما سرہ غمونه د بقا دی دے فنا کبنے م زبہ نہ لگی

خوبونه م پیکه شو

ماوے زما خوبونه به ربتیا شی، خوبونه م پیکه شو
 دروغ م هر یو خوب شو، امیدونه م کچه شو
 ماوے چہ زہ به بنه شم غم مے لا د زبہ سوا شو
 ساقی محفل کبنے نشته جام د مینے م جوتہ شو
 ماوے زہ به مختار یم، جہانونه به حُما وی
 غلام یمہ زہ دلتہ، هر یو خیال زما لوچہ شو
 ماوے دنیا به باغ وی، رنگارنگ به وی کلونه
 نه باغ شته نه کلونه احساسونه م لمبه شو
 ماوے خوب د سحر دے منزلونه به زہ مومم
 خوبونه مے شو خاورے تول ژوندن م لولپه شو

﴿ غم ﴾

تام کور
 د زرگی روان کرو
 زه د غم د پاره
 نه ووم
 غمه!
 تام ژوند تالا کرو
 هره ورځ
 په بل بل رنگ کښی
 ته راځی ځما په لوری
 م د ژوند خوندونه یوسه
 احساسونه دردوم
 تام خلې نه خندا یوره
 زه له غمه غلې ناست یم
 زه په څه شمه
 خوشحاله
 ژوند کښی

ځائې د خندا نشته
 ځما برخه کښی
 دردونه
 ځما برخه کښی غمونه
 ځما زړه چا درد ولې
 غمه ته له ما قلا ر شه
 چرته لا ر شه
 په بل لوری
 گنی روح به رانه لا ر شی
 ځما خپل دردونه
 ډیر دی
 ځما خپل غمونه ډیر
 دی
 ماله ځان سره راوړی
 ډیر دردونه ډیر غمونه
 غمه ولې ژړوم
 غم مې برخه ازی دی

دنيا ده که ليلا ده

گيلے له هيچا مه کره، دنيا توله بے وفا ده
 که رور دے او که يار دے يا که بنگلے دلربا ده
 مطلب چه درکبنے نه وی يا دنيا درسره نه وی
 کرپړه څه کرپړه دا د غم بنگلے سودا ده
 هر څوک م ازمیغلی دی په سترگو ما کتلی
 قلم باندے ئے لیکم، د زرگی م دا ژړا ده
 په سترگو ئے پردے وی د دنيا د مقصدونو
 خپل خدائے رسول ترے هیروی دا دنيا ده که ليلا ده
 د ژوند لوئے کتاب کبنے لولم زه سحر د ژوند رازونه
 دا شعر نه دے خلقه، د مطلب ډکه وينا ده

*** سراب ***

ژوند يو تش سراب دے منزلونه پکبنے مه گوره
 ژوند خوشه صحرا ده محلونه پکبنے مه گوره
 دے د شگو دشت کبنے څومره ډير حقيقتونه دی
 ورکے قافلے دی، نشانونه پکبنے مه گوره
 ژوند يو تور گړنگ دے دے گړنگ کبنے وی تياره مدام
 ژوند د غم يو شپه ده، ته خوبونه پکبنے مه گوره
 هر ساعت د ژوند کبنے څومره ډير ډير فريبونه وی
 ژوند پيکه پيکه دے ته رنگونه پکبنے مه گوره
 دے اوبو په غاړه خلق ناست وی درمرنجان گوري
 دے سيند کبنے سپي دی نه لالونه پکبنے مه گوره
 ژوند هغه پړاو دے مسافر چه ورته ځی راځی
 ژوند د تللو نوم دے راحتونه پکبنے مه گوره
 دل به شے سحر دا وجود به شے ذرے ذرے
 ته په بے وفا کبنے د وفا سرونه مه گوره

حما دلبر ته!

را خوشه محبوبه! ستا فراق په سترگو روند کړمه
ستا هجر تباہ کړم م سترگو نظر نه لکي
ستا د حسن نقش به هميشه زه په زړگي لرم
مينه لرم زړه کښه د هيڅ څيز پر اثر نه لکي
سترگه چه م ټلي م په زړه کښه تياره وړه ده
تور راته جهان دے م د زړه هم نمر نه لکي
خومره خوږويان دی خوم زړه کښه خپل صنم اوسي
خور حما دلبر دے په ما بل يو دلبر نه لکي
ستا دے تورو سترگو سحر خومره زخمی کړے دے
مر به شم له درده بيا دے داسے ځنجر نه لکي

حقيقت

دے پر حسه خلقو ته هيڅ څوک محتاجه مه کړے
پر ضميره خلقو ته هيڅوک ليواله مه کړے
رنگ، بنکله جامے، د سړيتوب تېنځه خو نه دی
اوکړه لږ ازمينت هسے پرے ځان ديوانه مه کړے

محبوب! حُمانہ لارے

زہرہ درالہ مات کرو

محبوب!

حُمانہ لارے

پہت درالہ راکرہ

دھمہ

عمر غمونہ

زہرہ دے سودائی کرم

ستا سودا بہ ماسرہ وی

رادے کرل داغونہ

پہ زہرگی

محبوب!

لارے

ستا پہ انتظار کبنے بہ ہمہ عمر تیرشی

گرانہ دہ

ستا مینہ

محبوب!

دیر بے وفائے

مالہ بہ دے نخبہ

د یادونو خہ راکرے وہ

خومرہ مودے اوشوے

محبوب!

زہرہ ستا ہیریمہ

نہ م خے لہ زہرہ نہ

تازہ گے حُمانہ ورے دے

دیرہ م یادینے

محبوب! حُمانہ لارے

ہجر چہ دے زورشی

دلربا!

نوزہ بہ خہ کرمہ

ستا موندل بہ گران وی د ظالمو پہ دنیا کبنے

سر بہ شم لہ غمہ

دلربا حُمانہ لارے

زہرہ دے رالہ مات کرو

”پانرے پانرے“

خہ شومے ہغہ شپے ورخے

خہ شو ہغہ تیر عمر

زہ

یو گل غوتی وومہ

خان تہ سم کتے نشم

مخ نہ م بنائست شو

سترگو کبنے بنکلا نشته

نور د سترگو ورک شولو

ہر خہ شو بدل بدل

خان نہ زہ یریرمہ

زہ نہ مستی تلے دہ

ہیخ خوندو نہ لری

خوشے د غم کور شولو

پبنولا سو کبنے تاب نشته

دھن خوبولے دے

ژبہ م گونگرے شولہ

خلے لہ خندا نہ راخی

ہر ارمان افسوس شولو

ہر خواہش نیمگرے شو

زہ گل

د کلاب وومہ

چاپیرہ بوراگان بہ وو

اوس خزان راغلے دے

پانرے پانرے پروت یمہ

خاورو کبنے بہ خاورے شم

دغہ!

زہ انسان وومہ

ورخ د ژوند تمامہ شوہ

تکہ تورہ شپہ راغلہ

تکہ تورہ شپہ راغلہ

﴿یو دوه تپے﴾

تہ بہ د کوم مجلس دیوہ ئے
زہ د ہجران پہ تاریکو کبنے مہ بہ شمعہ

مینہ فراق باندے زیاتیری
وصال پہ مینہ باندے اور اولگوینہ

پیرند کلو

مصنف: ایم طارق سحر

پیدائش: ۱۵ ستمبر کال ۱۹۶۴ء

دپلار نوم: یوسف خان

تعلیم: ایم۔ اے پبنتو (پبنتو آنرز)
ایم اے اردو
ایم اے اسلامی تعلیمات
بی ایڈ

چاپ کتابونہ: (۱) ددشت لاروے
(۲) ژوند یوسراب